«Ἐγώ εἰμι ἡ ὁδὸς καὶ ἡ ἀλήθεια καὶ ἡ ζωή» (Ἰωάν. ιδ΄ 6).

ΖΩΗ

«Τὰ ῥήματα, ἃ ἐγὼ λαλῶ ὑμῖν, πνεῦμά ἐστι καὶ ζωή ἐστι» (Ἰωάν. ς΄ 63).

ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΟΡΓΑΝΟΝ ΟΜΩΝΥΜΟΥ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΟΣ ΘΕΟΛΟΓΩΝ

Ἔτος ΚΖ΄. — Ἐν Ἀθήναις τῇ 27 Μαρτίου 1937 — Ἀριθ. 1280

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΕΙΣ ΤΟΝ ΠΛΗΣΙΟΝ

Νὰ μὲ ἐγκωμιάζῃ ὁ πλησίον. Μὴ μὲ κατηγορῇς λοιπόν, ἐὰν θηρεύω τοὺς ἐπαίνους καὶ τὰς ἐπικροτήσεις τῶν ἄλλων. Καὶ μὴ θεωρῇς ὡς ἀδυναμίαν μου, ἐὰν ἀρέσκωμαι καὶ γελῶ ὅλος καὶ ἀστράπτῃ τὸ πρόσωπόν μου ἀπὸ χαράν, ὅταν ὁ πλησίον μὲ ἐγκωμιάζῃ.

Ὢ! ἀναγνῶστά μου. Ἀποτελεῖ ἀληθινὴν παρεξήγησιν καὶ ἀξιοθρήνητον παρερμηνείαν τὸ νὰ ἐκλάβῃς κατ᾿ αὐτὸν τὸν τρόπον τὴν θεόπνευστον προτροπὴν τοῦ Σολομῶντος. Δὲν θὰ σοῦ ἔλεγέ ποτε ὁ Σολομῶν: θήρευε λοιπὸν διὰ τὸ ἄτομόν σου ἐπαίνους, ἀρκεῖ νὰ λέγωνται αὐτοὶ ὄχι ἀπὸ τὸ στόμα σου, ἀλλ᾿ ἀπὸ τὰ στόματα τῶν ἄλλων. Διότι, ἐὰν σοῦ ἔλεγε τοιοῦτό τι, θὰ σοῦ ἐπέτρεπε συγχρόνως νὰ ἐπαινῇς καὶ σὺ ὁ ἴδιος τὸν ἑαυτόν σου. Μὴ ἀπορῇς καὶ μὴ σοῦ φαίνεται παράδοξον. Διότι ἐκεῖνος, ποὺ ἐπιζητεῖ νὰ τὸν ἐπαινοῦν οἱ ἄλλοι, εἶνε πολὺ φυσικὸν νὰ συμπαρασυρθῇ καὶ εἰς τὸ νὰ ἐπαινῇ μόνος του τὸν ἑαυτόν του. Καὶ μόνον διὰ νὰ ἐπισπάσῃ ἀφθονώτερον τὸν λιβανωτὸν ἐκ μέρους τοῦ ἄλλου, θὰ τοῦ ἐπιδείξῃ ἀμέσως ἢ ἐμμέσως, ἀτέχνως ἢ μετὰ πολλῆς δεξιότητος τὰ ἀξιοθαύμαστα προσόντα του καὶ τὰς ἀξιεπαίνους χάριτάς του! Δηλαδὴ θὰ ἐγκωμιάσῃ αὐτὸς ὁ ἴδιος τὸν ἑαυτόν του. Ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος, ὅταν ἐνδώσῃς εἰς τὸν ἕνα πειρασμόν, αὐτοστιγμεὶ θὰ κυριευθῇς καὶ ἀπὸ τὸν ἄλλον. Δηλαδή, ὅταν ἀρέσκεσαι εἰς τὸν λιβανωτόν, τὸν ὁποῖον οἱ ἄλλοι διὰ τῶν ἐπαίνων των σοῦ προσφέρουν, πολὺ γρήγορα θὰ ἁρπάσῃς καὶ σὺ μὲ τὰς ἰδίας σου χεῖρας τὸ αὐτὸ θυμιατήριον, διὰ νὰ θυμιάσῃς τὸν ἑαυτόν σου. Καὶ εἶνε γεγονός, ὅτι ἐκεῖνοι οἱ ἄνθρωποι ἐπαινοῦν περισσότερον τὸν ἑαυτόν των, ὅσοι εὐχαριστοῦνται καὶ περισσότερον τῶν ἄλλων, ὅταν οἱ ὅμοιοί των τοὺς ἐπαινοῦν.

Σὲ ἐπαινεῖ ὁ ἄλλος καὶ σὺ εὐχαριστεῖσαι. Καὶ εἰξεύρεις τότε τί γίνεται εἰς τὸ ἐσωτερικόν σου; Ἐὰν προσέξῃς, δὲν θὰ δυσκολευθῇς νὰ τὸ διακρίνῃς. Ὁλόκληρον ἀκροατήριον, διαδήλωσις θορυβώδης θὰ σὲ ἐπικροτῇ. Δηλαδή; Πλῆθος λογισμῶν ἐπαινετικῶν θὰ κατακλύσῃ τὸ ἐσωτερικόν σου. Καὶ θὰ ἀκούωνται μέσα σου τόσον πολλοὶ ἔπαινοι, ὅσοι δὲν θὰ ἠκούοντο, ἐὰν εὑρίσκεσο ἐν μέσῳ πυκνοῦ ἀκροατηρίου, τὸ ὁποῖον θὰ σὲ ἐπεκρότει. Θὰ ἀκούωνται μέσα σου! Μὲ ἄλλους λόγους αὐτὸ τὸ ἐσωτερικόν σου θὰ σὲ ἐπαινῇ. Εἶνε δύσκολον λοιπὸν ὕστερον νὰ σὲ ἐπαινέσουν καὶ τὰ χείλη σου;

Ἀλλὰ τί τότε ἐννοεῖ ὁ Σολομῶν, ὅταν μᾶς παραγγέλλῃ: «Ἐγκωμιαζέτω σε ὁ πέλας καὶ μὴ τὸ σὸν στόμα»; Πρωτίστως θέλει νὰ μᾶς ἀποτρέψῃ ἀπὸ τὴν μωρὰν ματαιότητα καὶ ἐλαφρότητα τοῦ νὰ ἐπαινῶμεν ἡμεῖς οἱ ἴδιοι τὸν ἑαυτόν μας, χωρὶς ὅμως καὶ νὰ ὑπονοῇ ὅτι δικαιούμεθα νὰ θηρεύωμεν τοὺς ἐπαίνους τῶν ἄλλων. Ἔπειτα θέλει νὰ μᾶς ὑπενθυμίσῃ τὸ ἄλλο θεμελιῶδες καθῆκόν μας τοῦ νὰ μὴ σκανδαλίζωμεν τὸν πλησίον μας, ἀλλὰ νὰ παρέχωμεν τὸν βίον μας παράδειγμα θαυμαστὸν καὶ ἀξιομίμητον, εἰ δυνατόν, εἰς ὅλους.

Μὲ ἄλλους λόγους ὁ σοφὸς Σολομῶν μᾶς λέγει τὰ ἑξῆς: Ἐὰν ἐπαινῇς τὸν ἑαυτόν σου, ἀσφαλῶς ὁ ἄλλος θὰ σὲ συχαθῇ καὶ θὰ σὲ περιφρονήσῃ. Ἐὰν ὅμως φροντίζῃς πάντοτε νὰ εἶσαι πιστὸς εἰς τὸ καθῆκον καὶ νὰ προβάλλῃς τὸν ἑαυτόν σου παράδειγμα λαμπρὸν καὶ φωτεινόν, τότε ὁ ἄλλος πραγματικῶς θὰ σὲ θαυμάσῃ καὶ ὄχι ἁπλῶς θὰ σὲ ἐπαινέσῃ ἀλλὰ καὶ θὰ σὲ μιμηθῇ. Φρόντιζε λοιπὸν νὰ λάμπῃ ὁ φωτεινὸς βίος σου. Ὄχι ματαιοδόξως διὰ νὰ ἑλκύσῃς τὸν θαυμασμὸν καὶ τοὺς ἐπαίνους τῶν ἄλλων, ἀλλὰ διὰ νὰ δοξασθῇ ὁ Θεὸς διὰ σοῦ. Διὰ νὰ παραδειγματισθῇ καὶ διὰ νὰ διδαχθῇ ἀπὸ τὸ παράδειγμά σου καὶ ὁ πλησίον. Ὁπότε πλέον ὁ ἔπαινός σου δὲν θὰ γίνῃ μόνον ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τὸν Θεόν.

ΑΠΟΛΟΓΗΤΙΚΑΙ ΜΕΛΕΤΑΙ

ΣΩΜΑΤΙΚΑΙ ΟΜΟΙΟΤΗΤΕΣ ΑΝΘΡΩΠΟΥ ΚΑΙ ΚΤΗΝΟΥΣ

Εἰς ταῦτα θὰ εἴχομεν ν᾿ ἀπαντήσωμεν πρωτίστως μέν, ὅτι δι᾿ ὅσων λέγουσιν αὐτοὶ οὗτοι οἱ εἰρημένοι συγγραφεῖς περὶ τοῦ κοινοῦ προγόνου τῶν ἀνθρωποειδῶν πιθήκων καὶ ἀνθρώπου, κλονίζουσι σοβαρῶς τὸ ἐκ τῆς δῆθεν συγγενείας τοῦ αἵματος ἐπιχείρημα τοῦτο. Διότι ἀποδέχονται ἀμφότεροι, ὅτι ὁ ἄνθρωπος κατάγεται οὐχὶ ἐκ τῶν νῦν ζώντων ἀνθρωποειδῶν πιθήκων, οἵτινες εἶνε λίαν μεταπεπλασμένοι καὶ εἰς τὸ ἀναρριχᾶσθαι προσηρμοσμένοι, ἀλλ᾿ ἐξ ἀρχεγόνου μορφῆς τῶν ἀνθρωποειδῶν, ἥτις μορφὴ ἀπετέλεσε τὸν κοινὸν

πρόγονον τοῦ ἀνθρώπου καὶ τῶν σημερινῶν ἀνθρωποειδῶν(1). Ἀλλ' ὡς παρατηρεῖ ὁ ὡσαύτως εἰς τοὺς ἐξελικτικοὺς καταλεγόμενος καθηγητὴς Ἰ. Κούμαρης, «τὸ ζήτημα τῶν σταθμῶν τῆς ἀνθρωπογονίας μὲ ὅλας τὰς συντελεσθείσας προόδους δὲν ἐλύθη βεβαίως». Οὕτω «τινὲς μὲν θεωροῦσι τὸν προπλειοπίθηκον αὐτὸν ὡς τὸν κατ' εὐθεῖαν πρόγονον πιθήκων καὶ ἀνθρώπων, ἄλλοι ἄλλους ἀνθρωποειδεῖς παλαιοντολογικούς, πάντως πρωτογενεῖς ἀνθρωποειδεῖς. Ἄλλοι βασιζόμενοι ἐπὶ τῶν λειψάνων τῶν λεμουριδῶν, θέτουσι τὴν καταγωγὴν τοῦ ἀνθρώπου ἀπ' εὐθείας ἐκ τῶν προπιθήκων. Ἄλλοι ζητοῦσι τὴν καταγωγὴν καὶ τοῦ ἀνθρώπου, ὅπως καὶ τῶν λοιπῶν πρωτευόντων, κατ' εὐθεῖαν ἐκ τῶν κατωτάτων θηλαστικῶν ἄνευ τῆς παρεμβάσεως τῶν λοιπῶν πρωτευόντων, μεταξὺ τούτων καὶ ἐκείνου ἢ τῶν προπιθήκων». Ὁ καθηγητὴς Κούμαρης θεωρεῖ «ὡς πολὺ πιθανὴν» τὴν ὑπὸ τῶν Νικολαΐδου καὶ Δοντᾶ ἀπορριπτομένην ἐκδοχὴν τοῦ Klaatsch, κατὰ τὴν ὁποίαν ἡ γενεαλογία τοῦ ἀνθρώπου χωρεῖ κατ' εὐθεῖαν πρὸς τὰ ὀπίσω, μέχρι πρωτογενοῦς τινος ὁμάδος θηλαστικῶν. Ἐκ τῶν κατωτέρων ἐκείνων θηλαστικῶν διεμορφώθησαν βαθμηδὸν πλεῖστα ἄλλα ἀνώτερα, ἐκ μιᾶς δὲ ὁμάδος τούτων, τῆς τῶν «ἀρχεγόνων πρωτευόντων» ἐγεννήθησαν οἱ κλάδοι πιθήκων, ἀνθρωποειδῶν πιθήκων καὶ ἀνθρώπων(2).

Ἐκ τούτων συνάγεται, ὅτι καὶ κατ' αὐτὴν ἔτι τὴν ὁμολογίαν τῶν Νικολαΐδου καὶ Δοντᾶ ἡ συγγένεια τῶν σήμερον ζώντων ἀνθρωποειδῶν καὶ τοῦ ἀνθρώπου δὲν εἶνε τοσοῦτον στενή, καθ' ἃ δὲ ἄλλοι ὑπεστήριξαν καὶ ἐκδέχεται ὡς πιθανὰ περὶ τῆς καταγωγῆς τοῦ ἀνθρώπου καὶ ὁ καθηγητὴς Κούμαρης καὶ τῶν κατωτέρων πιθήκων ἡ ὑποτιθεμένη συγγένεια πρὸς τὸν ἄνθρωπον εἶνε ἐξ ἴσου, ἂν μὴ καὶ περισσότερον, στενὴ πρὸς τὴν μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τῶν ἀνθρωποειδῶν. Ἀλλ' ἐὰν ταῦτα οὕτως ἔχωσι, γεννᾶται τὸ ἐρώτημα διατί τὸ ἐκ τοῦ ἀνθρωπίνου ὀρροῦ ἀλλοιωθὲν αἷμα τοῦ κονίκλου παράγει κροκυδῶδες ἴζημα μόνον ἐν τῷ αἵματι τῶν ἀνθρωποειδῶν πιθήκων, οὐχὶ δὲ καὶ ἐν τῷ αἵματι τῶν κατωτέρων πιθήκων; Δὲν ἔχουσι καὶ οὗτοι κατὰ τοὺς ἐξελικτικοὺς τὴν αὐτήν, ἂν μὴ καὶ στενοτέραν συγγένειαν, πρὸς τὸν ἄνθρωπον, τὴν ὁποίαν καὶ οἱ ἀνθρωποειδεῖς;

Εἰδικώτερον ὡς πρὸς τὸ ἐκ τῆς ὑποφαινομένης ταύτης συγγενείας τοῦ αἵματος ἀντλούμενον ἐπιχείρημα θὰ εἴχομεν νὰ παρατηρήσωμεν, ὅτι τὰ ἐπὶ τοῦ αἵματος πειράματα ταῦτα «δὲν παρουσίασαν πάντοτε τὸ αὐτὸ ἀποτέλεσμα καὶ δὲν ἔχει ἐξακριβωθῆ ἀπολύτως ἂν ὁ ὀρρὸς τοῦ ἀνθρώπου δὲν διαλύῃ τὰ ἐρυθρὰ τῶν Πρωτευόντων αἱμοσφαίρια»(3). Αἱ νεώτεραι δὲ παρατηρήσεις διηκρίβωσαν τὴν ὕπαρξιν διαφόρων ὁμάδων αἱμάτων ἐν αὐτῷ τῷ ἀνθρωπίνῳ γένει καὶ εἴδει. Καθὼς βεβαιοῖ ὁ καθηγητὴς Ἰ. Κούμαρης, «ὑπάρχει διαφορὰ αἵματος καὶ μεταξὺ τῶν ἀτόμων» καὶ παρατηρεῖται «ποικίλη ἐπίδρασις τοῦ ἀνθρωπίνου ὀρροῦ πρὸς τὰ ἀνθρώπινα αἱμοσφαίρια». Ἐπὶ μεταγγισμοῦ δὲ αἵματος ἐξ ἀνθρώπου εἰς ἄνθρωπον παρατηρεῖται ἡ ἐμφάνισις βαρέων συμπτωμάτων αἱματουρίας, ἰκτέρου, ὠχρότητος, καταπληξίας κλπ. καὶ θανάτου, ἡ ὁποία ὀφείλεται εἰς τὸ ὅτι «ὁ αἱμοδότης καὶ ὁ αἱμοδέκτης ἀνήκουν εἰς διάφορον βιομηχανικὴν ὁμάδα τοῦ αὐτοῦ εἴδους»(4). Διεκρίθησαν δέ, καθ' ἃ βεβαιοῖ ὁ εἰρημένος καθηγητής, τέσσαρες ὁμάδες αἱμάτων, καὶ τὸ ἔτι περιεργότερον, «τονίζεται, ὅτι καὶ μεταξὺ ἀδελφῶν ὁ τύπος δύναται νὰ εἶνε διάφορος», ἤτοι ὁ εἷς ἀδελφὸς νὰ ἀνήκῃ εἰς ταύτην καὶ ὁ ἕτερος ἀδελφὸς εἰς ἐκείνην τὴν ὁμάδα. Ὅταν λοιπὸν τοιαῦται διαφοραὶ καὶ ἀνομοιότητες αἵματος παρατηρῶνται μεταξὺ ἀνθρώπων καὶ δὴ ἀδελφῶν, δὲν εἰμπορεῖ ν' ἀποτελῶσι σοβαρὰν ἔνδειξιν συγγενείας μεταξὺ ἀνθρώπου καὶ ἀνθρωποειδῶν πιθήκων τὰ φαινόμενα τῶν ἰζηματινῶν.

ΛΑΪΚΟΝ ΚΗΡΥΓΜΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΓΙΑΝ ΓΡΑΦΗΝ

ΧΕΙΡΟΤΟΝΙΑΙ ΠΑΝΗΓΥΡΙΚΑΙ

Ὁ Ἀαρὼν καὶ τὰ παιδιά του ἐπερίμεναν εὐλαβῶς τὴν ἐντολὴν τοῦ Θεοῦ. Καὶ πράγματι· ἡ ἐντολὴ αὐτὴ δὲν ἄργησε νὰ ἔλθῃ. Ὁ Θεὸς ἐπαρήγγειλεν εἰς τὸν ἀντιπρόσωπόν Του τὸν Μωϋσῆν νὰ μαζεύσῃ ὁλόκληρον τὴν συναγωγὴν τοῦ Ἰσραὴλ ἐμπρὸς εἰς τὴν πόρταν τῆς σκηνῆς καὶ νὰ προβῇ δημοσίᾳ καὶ ἐπισήμως εἰς τὴν χειροτονίαν τοῦ Ἀαρὼν καὶ τῶν παιδιῶν του.

Ἔτσι εἶνε. Ἐκεῖνοι, ποὺ θὰ ἐμβοῦν ἐπὶ κεφαλῆς τοῦ λαοῦ, πρέπει νὰ ἀναβαίνουν εἰς τὰ σκαλοπάτια τοῦ ἀξιώματός των ὄχι κρυφὰ καὶ ἀπὸ τὴν πλαγίαν πόρταν. Δὲν πρέπει νὰ σκαρφαλώνουν σὰν τετράποδα ἢ νὰ σύρωνται σὰν ἑρπετὰ διὰ νὰ ἀναβοῦν εἰς τὴν ἕδραν τους. Πρέπει νὰ εἶνε τέτοιοι, ὥστε νὰ ἔχουν θάρρος καὶ νὰ εἰμποροῦν νὰ φανερώνωνται ἐμπρὸς εἰς τὰ 'μμάτια ὅλων. Καὶ νὰ μαρτυροῦν ὅλοι ὅτι ἀξίως πέρνουν τὸ ἀξίωμα, νὰ μὴ δύναται δὲ κανεὶς νὰ τοὺς κατηγορήσῃ ὡς ἀναξίους ἢ ὡς κρύπτοντας σκάνδαλα, ποὺ δὲν εἰμποροῦν χωρὶς ἐντροπὴν νὰ ἀποκαλυφθοῦν εἰς τὸ φῶς τῆς ἡμέρας.

Ἆ! ὄχι, πατέρα μου. Δὲν θὰ ἔχετε καλὸν τέλος οὔτε σύ, ποὺ χειροτονεῖς ἀνεξέταστα ἢ κρυφά, οὔτε ἐκεῖνος ποὺ δέχεται νὰ χειροτονηθῇ ἀπὸ σὲ μὲ τέτοιον τρόπον. Ἂν ἐκεῖνος, ποὺ σκέπτεσαι νὰ χειροτονήσῃς, δὲν εἶνε ἀκατηγόρητος καὶ δὲν ἀντέχῃ ὁ βίος του εἰς τὴν δημοσίαν δοκιμασίαν καὶ ἐξέτασιν, πῶς τολμᾷς νὰ βάλῃς τὰ χέρια σου εἰς τὸ κεφάλι του καὶ νὰ τοῦ μεταδώσῃς τὴν χάριν; Ξεχάνεις τὴν θεόπνευστον παραγγελίαν τοῦ Παύλου· «Χεῖρας ταχέως μηδενὶ ἐπιτίθει, μηδὲ κοινώνει ἁμαρτίαις ἀλλοτρίαις» (Α΄ Τιμοθ. ε΄ 22); Ταλαίπωρε!

---

(1) Ρ. Νικολαΐδου ἔνθ' ἀνωτ. σελ. 222. Σ. Δοντᾶ ἔνθ' ἀνωτ. σελ. 623.

(2) Ἰ. Κούμαρη ἄρθρον Ἀνθρωπογονία ἐν Μεγάλῃ Ἑλλην. Ἐγκυκλ. τόμ. 4 σελ. 754—755.

(3) Γ. Παπαμιχαήλ, Ἀπολογητικὴ σελ. 189. Πόσον ἐν τούτοις ἀβέβαια τυγχάνουσι τὰ ἐκ τῆς συγγενείας τοῦ αἵματος συναγόμενα πορίσματα, ἐμφαίνεται ἐκ τοῦ ὅτι ἐσχάτως ἀπεδείχθη διὰ τῶν πειραμάτων τῶν Cruchet, Ragot καὶ Caussimon, ὅτι ἡ μετάγγισις αἵματος μεταξὺ ζώων διαφόρου εἴδους, συνεπῶς καὶ ἀπὸ ζώου εἰς ἄνθρωπον εἶνε δυνατή, ἀρκεῖ πρὸς τοῦτο νὰ τηρηθοῦν ὡρισμένοι κανόνες, ὧν ὁ πρωτεύων εἶνε ἡ βραδύτης τῆς μεταγγίσεως. (Πρακτικὰ Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν, τόμ. Δ΄ σελ. 352, ἔνθα παρατίθενται καὶ τρεῖς περιπτώσεις μεταγγίσεως αἵματος ἵππου εἰς ἀνθρώπου ἐπιτευχθεῖσαι ὑπὸ του Μ. Σιγάλα).

(4) Ἰ. Κούμαρη, ἄρθρον Αἵματος ὁμάδες ἐν Μεγ. Ἑλλην. Ἐγκυκλοπ. τόμ. Β΄ σελ. 722.

Ὅποιος καὶ ἂν εἶσαι, οἰοσδήποτε καὶ ἂν εἶνε ὁ βίος σου, ἔστω καὶ ἂν εἶνε βίος ἅγιος καὶ ἁγνός, θὰ κολασθῇς μὲ τῆς ξέναις ἁμαρτίαις. Ἀνοίγεις τὴν εἴσοδον τοῦ κλήρου εἰς ἕνα ἀνάξιον. Καὶ ὅπως εἶπεν ὁ Κύριος, παραδίδεις τὰ ἅγια εἰς τοὺς κύνας. Δὲν καταλαβαίνεις λοιπόν, ὅτι μὲ τέτοιαις χειροτονίαις ἐχάλασεν ὁ κλῆρος καὶ εἰσεπήδησαν εἰς αὐτὸν οἱ ἀνάξιοι; Τί φωνάζεις κατὰ τῆς Πολιτείας καὶ κατὰ τῶν Χριστιανῶν, ὅτι δὲν ἔλαβεν ἕως τώρα πρόνοιαν νὰ δημιουργήσῃ κλῆρον; Διὰ νὰ δημιουργηθῇ κλῆρος ἄξιος, πρῶτος καὶ κύριος ὅρος, ποὺ πρέπει νὰ τηρηθῇ μὲ αὐστηρὰν ἀκρίβειαν, εἶνε νὰ διαλέγωνται οἱ χειροτονούμενοι μεταξὺ τῶν ἐναρέτων καὶ τῶν θεοφοβουμένων· μεταξὺ Χριστιανῶν, διὰ τοὺς ὁποίους ἠμπορεῖ κάποτε νὰ σοῦ εἰποῦν μερικοί, ὅτι δὲν εἰξεύρουν γράμματα πολλά, ἀλλὰ δὲν θὰ ὑπάρχῃ κανένας φόβος, καὶ ἐὰν χειροτονηθοῦν εἰς αὐτὸ τὸ κέντρον τῆς πόλεως ἢ τοῦ χωριοῦ, νὰ εὑρεθῇ κανείς, ὁ ὁποῖος νὰ φωνάξῃ: ἀνάξιος. Χειροτονίαις κρυφαῖς, χειροτονίαις μὲ μέσα, χειροτονίαις ποὺ δὲν ἀντέχουν εἰς τὸ φῶς τῆς δημοσιότητος, εἶνε χειροτονίαις ἁμαρτωλαῖς καὶ ἰσοδυναμοῦν μὲ προδοσίαν τοῦ Χριστοῦ καὶ μὲ βεβήλωσιν τῶν ἱερῶν καὶ ὁσίων. Οὐαὶ δὲ καὶ ἀλλοίμονον καὶ εἰς ἐκείνους, ὁποῦ τῆς κάνουν, καὶ εἰς ἐκείνους, ὁποῦ τῆς δέχονται νὰ γίνουν εἰς τὴν κεφαλήν των.

Ἐμπρὸς εἰς τὰ μάτια ὅλων τῶν Ἰσραηλιτῶν διατάσσει ὁ Θεὸς νὰ γίνῃ ἡ χειροτονία τοῦ Ἀαρὼν καὶ τῶν παιδιῶν του. Διότι ἔτσι ἡ χειροτονία αὐτὴ θὰ ἐγίνετο ὄχι μόνον σύμφωνα μὲ τὴν ἐκλογὴν τοῦ Θεοῦ, ἀλλ' ἀκόμη συντροφευμένη καὶ μὲ τὴν συγκατάθεσιν τοῦ Ἰσραηλιτικοῦ λαοῦ. Ἀλλὰ καὶ ἡ ἐπιδοκιμασία, τὴν ὁποίαν θὰ ἐξεδήλωνεν ὁ Θεὸς διὰ τὰς χειροτονίας αὐτάς, θὰ ἐγίνετο ἐμπρὸς εἰς τὰ μμάτια ὅλου τοῦ λαοῦ, ὁ ὁποῖος ἔτσι θὰ ἐμάνθανε καὶ θὰ ἐδιδάσκετο νὰ σέβεται τὸν ἀρχιερέα του καὶ τοὺς ἱερεῖς του, ὡς ἐκλεκτοὺς τοῦ Θεοῦ. Ἔτσι καὶ κάθε ἀντιζηλία θὰ ἐπεριωρίζετο καὶ ἐὰν οἱ δυστροπώτεροι, ὅπως θὰ ἴδωμεν, μὲ ὅλα αὐτὰ ἔμειναν ἀδιόρθωτοι, θὰ ἦσαν καὶ πολλοὶ ἄλλοι, τῶν ὁποίων ὁ ὀλέθριος γογγυσμὸς προελήφθη καὶ ἐθεραπεύθη.

Αἱ ἀντιζηλίαι αὐταὶ δὲν ἔλειψαν καὶ σήμερα, χριστιανοί μου. Καὶ δὲν λείπουν οὔτε ἀπὸ τὴν χριστιανικὴν ποίμνην οἱ μεμψίμοιροι καὶ οἱ κακόβουλοι, ποὺ στέκονται ἕτοιμοι νὰ κακολογήσουν καὶ νὰ διασύρουν τὸν νεοχειροτόνητον ἱερέα ἢ ἀρχιερέα των. Νὰ γιατί πρέπει κάθε χειροτονία νὰ εἶνε τέτοια, ὥστε ὁ Θεὸς νὰ ἐκδηλώσῃ μὲ τὴν ὁμόφωνον καὶ πανηγυρικὴν ἐπικρότησιν τῶν μελῶν τῆς ἐνορίας ἢ τῆς μητροπόλεως καὶ τὴν ἰδικήν Του ἐπιδοκιμασίαν. Διότι ἔτσι ὁ νεοχειροτόνητος ποιμένας θὰ ἔμβῃ μέσα εἰς τὸ ποίμνιόν του μὲ μεγάλο κῦρος, μὲ ἀσφαλῆ κατάκτησιν του τὸν σεβασμὸν τῶν περισσοτέρων καὶ ἐκλεκτοτέρων προβάτων του, ὥστε καὶ ἐκεῖνοι, ποὺ τυχὸν εἶνε δύστροποι καὶ κακόβουλοι νὰ μὴ εἶνε εὔκολον νὰ τοῦ παρεμβάλλουν ἐμπόδια καὶ προσκόμματα εἰς τὸ ποιμαντορικόν του ἔργον.

Ὅλοι ὅσοι μελετοῦν τὴν «Ζωὴν» καὶ ὠφελοῦνται ἐξ αὐτῆς, ἔχουν καθῆκον νὰ συνιστῶσιν αὐτὴν καὶ εἰς ἄλλους, συντελοῦντες οὕτω εἰς τὴν εὐρυτέραν διάδοσιν τῶν χριστιανικῶν ἀληθειῶν. Τοιαύτη φροντὶς ἀποτελεῖ καὶ τὴν καλλιτέραν ἀντίδρασιν ἐναντίον τῆς ἐξαπλώσεως τῶν ἀνηθίκων ἀναγνωσμάτων.

ΕΡΜΗΝΕΙΑ
ΕΙΣ ΤΟ ΚΑΤΑ ΙΩΑΝΝΗΝ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

9. ***Ἀπεκρίθη Νικόδημος καὶ εἶπεν αὐτῷ· Πῶς δύναται ταῦτα γενέσθαι;***

Ἀπεκρίθη ὁ Νικόδημος καὶ εἶπεν εἰς αὐτόν· Πῶς εἶνε δυνατὸν νὰ γίνουν αὐτά;

Πῶς δύναται ταῦτα γενέσθαι; *Ἡ ἐρώτησις αὕτη δὲν εἶνε ἡ αὐτὴ πρὸς τὴν ἐν στίχ. 4. Ἐκεῖ ὁ Νικόδημος δὲν εἶχεν ἐννοήσει, ὅτι ἐπρόκειτο περὶ πνευματικῆς ἀναγεννήσεως. Ἤδη ἀντιληφθεὶς τοῦτο ἐκφράζει ἀπορίαν, πῶς εἶνε δυνατὸν νὰ γίνῃ τοιαύτη τις ριζικὴ μεταβολὴ καὶ μάλιστα οὕτως ἀφανῶς. Οἱ λόγοι του οὗτοι ἐκδηλοῦσιν οὐχὶ ἀμφιβολίαν ὡς πρὸς τὴν πραγματικότητα τοῦ γεγονότος, περὶ τοῦ ὁποίου διαβεβαιοῖ ὁ Ἰησοῦς, ἀλλ' ἔκπληξιν, ἐπειδὴ ἦτο ξένος καὶ ἄπειρος πάσης τοιαύτης ἐνεργείας τοῦ Πνεύματος.*

10. ***Ἀπεκρίθη Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτῷ· Σὺ εἶ ὁ διδάσκαλος τοῦ Ἰσραὴλ καὶ ταῦτα οὐ γινώσκεις;***

Ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς καὶ εἶπεν εἰς αὐτόν· Σὺ εἶσαι ἀνεγνωρισμένος διδάσκαλος τοῦ Ἰσραηλιτικοῦ λαοῦ, εἰς τὸν ὁποῖον ἐδόθησαν αἱ ἐπαγγελίαι καὶ δὲν γνωρίζεις ταῦτα, περὶ τῶν ὁποίων ἐλάλησαν οἱ προφῆται;

ὁ διδάσκαλος τοῦ Ἰσραήλ. *Καὶ τὰ δύο ἄρθρα ἔχουσι τὴν σημασίαν των=ὁ ἀνεγνωρισμένος διδάσκαλος τοῦ εὐλογημένου Ἰσραὴλ τοῦ Θεοῦ. Τὸ ἄρθρον εἰς τὸ διδάσκαλος ἐξαίρει τὸν Νικόδημον οὐχὶ ἀτομικῶς αὐτὸν ὑπὲρ τοὺς ἄλλους ἐν τῷ Ἰσραὴλ διδασκάλους, ἀλλὰ μᾶλλον ὡς ἀντιπροσωπεύοντα τὴν τάξιν, εἰς τὴν ὁποίαν ἀνῆκεν ὡς μέλος τοῦ συνεδρίου, τὸ ὁποῖον ἦτο ὁ ὁδηγὸς καὶ κριτὴς τοῦ Ἰσραήλ. «Ἐξ ἑνὸς ἅπαντας ἐλέγχει ὁ Χριστός, ὀνόματι μὲν τῷ διδασκαλικῷ περιηνθισμένους καὶ νομομαθείας ὑπόληψιν ἠμφιεσμένους γυμνήν, ἀπαιδευσίας δὲ ἀνάπλεων φοροῦντας τὸν νοῦν» (Κύριλ.).*

καὶ ταῦτα, *«ἅτινα καθιστῶσι τὸν Ἰσραὴλ πράγματι θεῖον»* (Bengel).

οὐ γινώσκεις; *«Οὐδαμοῦ πονηρίαν κατηγορεῖ τοῦ ἀνδρός, ἀλλ' εὐήθειαν καὶ ἀφέλειαν μᾶλλον» (Χρυσόστ.). «Ἔδει γὰρ αὐτόν, ὄντα διδάσκαλον, ταῦτα γινώσκειν ἀπὸ τῶν Γραφῶν» (Ζιγαβ.). «Καὶ τὰ παρὰ τῶν προφητῶν εἰρημένα τοῦτον αἰνίττεται τῆς γεννήσεως τὸν τρόπον» (Χρυσ.). Πρβλ. Ἱερεμ. λη' 33, Ἰεζεκ. λς' 26-28, Ψαλμ. ρμβ' 10. Τὸ ἐρώτημα τοῦτο τοῦ Κυρίου δὲν ἐνέχει οὔτε πικρίαν οὔτε εἰρωνείαν. Ἁπλῶς καὶ μόνον ὁ Κύριος ἐφιστᾷ τὴν προσοχὴν τοῦ Νικοδήμου ἐπὶ τῆς ἀγνοίας του, ὑποδεικνύων εἰς αὐτόν, ποίαν στάσιν ἔπρεπεν οὗτος νὰ λάβῃ ἀπέναντι τοῦ μεγάλου Διδασκάλου. Παρὰ τὸ ἐπίσημον αὐτοῦ ἀξίωμα ὁ Νικόδημος ἔδει νὰ λάβῃ τὴν θέσιν τοῦ μαθητοῦ ἐνώπιον τοῦ Κυρίου.*

Μ. Τεσσαρακοστή

ΟΙ ΜΗ ΔΕΧΟΜΕΝΟΙ ΤΟΝ ΣΩΤΗΡΑ

Ὅταν ἐπλησίαζεν ὁ καιρὸς τῆς μεγάλης ἐπὶ τοῦ σταυροῦ θυσίας, ὁ Κύριος ἐπεχείρησε τὴν τελευταίαν ἀπὸ Γαλιλαίας εἰς Ἱεροσόλυμα μεγάλην πορείαν Του, πρὸς τὴν ὁποίαν ἀντιστοιχεῖ ἡ Μεγάλη Τεσσαρακοστή. Ἀποχαιρετῶν ὁ Κύριος ὁριστικῶς πλέον τοὺς Γαλιλαίους καὶ τοὺς Σαμαρείτας, ἔδιδεν εἰς αὐτοὺς τὴν τελευταίαν εὐκαιρίαν νὰ Τὸν δεχθοῦν ὡς Σωτῆρα καὶ λάβουν τὴν ἀνεκτίμητον δωρεὰν τῆς σωτηρίας. Καὶ ὅμως «οὐκ ἐδέξαντο αὐτόν», λέγει ὁ ἱερὸς εὐαγγελιστὴς Λουκᾶς.

Ἐκπληκτικόν! Τὸν ἀποδιώκει ἡ Γαλιλαία, ἡ ὁποία ἐπὶ δύο ἔτη ἀπήλαυσε τοὺς θησαυροὺς τῆς διδασκαλίας Του καὶ τὰς εὐεργεσίας τῶν θαυμάτων Του. Ἂν δὲν χρησιμοποιοῦν ὅλαι αἱ πόλεις της τὴν φονικὴν ἑτοιμότητα τῶν κατοίκων τῆς Ναζαρέτ, οἱ ὁποῖοι, ὅπως ἱστοροῦν οἱ εὐαγγελισταί, «ἐξέβαλον αὐτὸν ἔξω τῆς πόλεως καὶ ἤγαγον αὐτὸν ἕως τῆς ὀφρύος τοῦ ὄρους, εἰς τὸ κατακρημνίσαι αὐτόν», πάντως ἐχρησιμοποίησαν μεθόδους ἀναλόγους πρὸς τὴν ὑποκριτικὴν διαγωγὴν τῶν Καπερναϊτῶν, οἱ ὁποῖοι ἔσπευσαν νὰ εἴπουν εἰς τὸν Κύριον «ἔξελθε καὶ πορεύου ἐντεῦθεν», διότι δῆθεν θὰ τὸν ἐφόνευεν ὁ Ἡρώδης. Καὶ οὕτως εἰς τὰς θαυμασίας παρὰ τὴν λίμνην ἀκτὰς καὶ τοὺς γραφικωτάτους λόφους τῆς Γαλιλαίας δὲν θὰ ἀκουσθῇ πλέον ἡ θεία λαλιά· δὲν θὰ ἀντηχήσῃ ἡ οὐρανία μουσικὴ τῆς ἐπὶ τοῦ ὄρους ὁμιλίας· δὲν θὰ τελεσθοῦν τὰ θαύματα τοῦ ἐλέους καὶ τῆς ἀγάπης. Οἱ Γαλιλαῖοι ἐπροτίμησαν τοὺς κεκονιαμένους τάφους τῆς φαρισαϊκῆς ὑποκρισίας καὶ ὄχι τὸ «Φῶς τοῦ κόσμου». Οἱ Καπερναῖται ἐπροτίμησαν νὰ τρέφουν τὴν ψυχήν των μὲ τὴν στάκτην τῶν ἰουδαϊκῶν παραδόσεων καὶ ὄχι μὲ τὸν «ἄρτον τῆς ζωῆς τὸν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καταβάντα». Τὸν ἀποδιώκει μὲ τὴν σειράν της ἡ Σαμάρεια. Οἱ Σαμαρεῖται, τοὺς ὁποίους οἱ Ἰουδαῖοι τόσον ἀπεστρέφοντο καὶ περιεφρόνουν, καὶ τοὺς ὁποίους ὁ Κύριος τόσον ἐτίμησε, καὶ αὐτοὶ τώρα, ποὺ εἰσῆλθεν εἰς τὰ ὅριά των, «οὐκ ἐδέξαντο αὐτόν»! Δὲν δέχονται τὸν μεγαλύτερον Ἐπισκέπτην ἀπὸ ὅσους εἶδεν ἡ γῆ. Δὲν δέχονται τὴν μεγαλυτέραν διὰ τὴν ἀνθρωπότητα εὐλογίαν! Δὲν δέχονται νὰ διέλθῃ ὁ Κύριος τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς ἀπὸ τὴν ἰδιοκτησίαν Του! Ἐν τούτοις θὰ συνεχίσῃ τὴν πορείαν Του, παρακάμπτων τὴν Σαμάρειαν καὶ ἀκολουθῶν μακροτέραν ὁδόν, διὰ νὰ φθάσῃ εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ, ἡ ὁποία ὡς πρωτεύουσα ἔχει κατοίκους τόσον πρωτεύοντας εἰς τὴν κακίαν, ὥστε θὰ τὸν δεχθοῦν διὰ νὰ τὸν σταυρώσουν!

*
* *

Ἐκπληκτικὸν τὸ φαινόμενον αὐτὸ τῆς ἀχαρίστου, τῆς ἀγενεστάτης, τῆς κακοποιοῦ διαγωγῆς τῶν Ἰουδαίων ἀπέναντι τοῦ Σωτῆρος. Ἀλλ᾽ ὄχι μοναδικόν. Διότι ἐπαναλαμβάνεται καὶ σήμερον. Ὑπάρχουν καὶ σήμερον πολλοί, ποὺ δὲν δέχονται τὸν Σωτῆρα. Ὄχι μόνον οἱ κεκηρυγμένοι ὀπαδοὶ τοῦ ὀρθολογισμοῦ, τῆς ἀπιστίας, τῆς στρατευομένης ἀθεΐας. Ἀλλὰ καὶ Χριστιανοί, βαπτισμένοι εἰς τὸ ὄνομά Του καὶ μὴ ἀρνούμενοι τὴν ἰδιότητα τοῦ Χριστιανοῦ· οἱ ὁποῖοι ὅμως δὲν δέχονται τὴν διδασκαλίαν τοῦ Χριστοῦ, δὲν θέλουν νὰ ζήσουν βίον πράγματι χριστιανικόν, καὶ ἄρα δὲν δέχονται τὸν Χριστόν! «Ἆ! ὄχι θρησκευτικά. Δὲν ἔχομεν ἡμεῖς σχέσι μὲ αὐτά», σοῦ λέγουν, ὅταν τοὺς ὑποδείξῃς νὰ ἀκούσουν, νὰ μελετήσουν, νὰ φωτισθοῦν ἀπὸ τὴν διδασκαλίαν τοῦ Χριστοῦ. Δὲν εἶναι κατὰ θεωρίαν ἄπιστοι, ἀλλ᾽ εἶναι ἐν τῇ πράξει εἰδωλολάτραι. Καίτοι ζοῦν μέσα εἰς τὸ πλαίσιον τῆς ἐλευθερίας, ποὺ εἰσήγαγεν ὁ Χριστιανισμὸς εἰς τὸν κόσμον—διότι ἄλλως θὰ ἦσαν ἴσως καὶ σήμερον δοῦλοι—καίτοι ἀπολαύουν τὰ ἀγαθὰ τοῦ πολιτισμοῦ, ποὺ ἐδημιούργησεν ὁ Χριστιανισμός, ἐν τούτοις λησμονοῦν τὸν Ἐλευθερωτὴν καὶ Εὐεργέτην. Μανθάνουν γράμματα καὶ ἐπιστήμας, πλουτίζουν καὶ ὑψώνονται ὑπὸ τὴν προστασίαν τῶν νόμων, τοὺς ὁποίους τὸ χριστιανικὸν πνεῦμα εἰσήγαγεν εἰς τὰς νομοθεσίας τῶν Κρατῶν· πολυειδῶς διευκολύνονται καὶ βοηθοῦνται ἀπὸ τὴν ἐξάσκησιν ἀρετῶν καὶ αἰσθημάτων, τὰ ὁποῖα ἡ διδασκαλία τοῦ Χριστοῦ ἐνέπνευσε. Καὶ ὅμως στρέφουν τὰ νῶτα εἰς τὸν Χριστόν. Θὰ ἦτο ἀκόμη καὶ σήμερον δούλη τοῦ ἀνδρός, οἰκιακὸν ἔπιπλον προσωρινῆς χρησιμότητος ἡ κυρία, ποὺ ὑψώθη μὲν ἀπὸ τὸν Χριστὸν εἰς τὸ ἐπίπεδον τῆς ἀνθρωπίνης ἀξιοπρεπείας καὶ εἰς ἴσην πρὸς τὸν ἄνδρα ἠθικὴν προσωπικότητα, ἀλλὰ τώρα περιφρονεῖ τὸν Χριστὸν καὶ θεωρεῖ κατώτερον τῆς θέσεώς της νὰ ἀσχοληθῇ μὲ τὴν θρησκείαν καὶ τὴν διδασκαλίαν τοῦ Χριστοῦ. «Πάει τώρα ἡ θρησκεία», σοῦ λέγουν. Τὴν ἐκήρυξαν εἰς χρεωκοπίαν, ἐπειδὴ αὐτοὶ εἶναι ἠθικῶς χρεωκοπημένοι!

*
* *

Ἀλλά, φίλοι μου, μία τοιαύτη στάσις τοῦ ἀνθρώπου ἀπέναντι τοῦ Θεοῦ, τοῦ πλάσματος ἀπέναντι τοῦ Πλάστου, τοῦ χρεωκοπημένου ἀπέναντι τοῦ Σωτῆρός του, δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ μείνῃ χωρὶς συνεπείας. Οἱ νόμοι οἱ ἠθικοὶ προέρχονται ἀπὸ τὸν αὐτὸν Νομοθέτην, ἀπὸ τὸν ὁποῖον καὶ οἱ νόμοι οἱ φυσικοί. Καὶ ὅπως ἡ παράβασις τούτων ἔχει ἀφεύκτους συνεπείας, οὕτω καὶ ἡ παράβασις ἐκείνων. Τὴν ἄμεσον δὲ ἐφαρμογὴν τῶν συνεπειῶν αὐτῶν ἐζήτησαν οἱ μαθηταὶ τοῦ Κυρίου, ὅταν εἶδαν τὴν ἀχαρακτήριστον διαγωγὴν τῶν Σαμαρειτῶν. Ἐζήτησαν ἀπὸ τὸν Κύριον νὰ καταβῇ πῦρ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, διὰ νὰ καταστρέψῃ τοὺς ἀχαρίστους ἐκείνους Σαμαρείτας. Ἀλλ᾽ ὁ Κύριος ἐπέπληξε τοὺς μαθητὰς καὶ ὑπενθύμισεν εἰς αὐτούς, ὅτι ὁ σκοπὸς διὰ τὸν ὁποῖον ἦλθεν εἰς τὸν κόσμον εἶναι νὰ σώσῃ τοὺς ἀνθρώπους· ὅτι διὰ τὸν σκοπὸν τοῦτον δὲν χρησιμοποιεῖ ποτε τὴν βίαν καὶ τὴν μάχαιραν—αὐτὰ εἶναι ὅπλα τῶν πολεμίων τοῦ Χριστιανισμοῦ—ἀλλὰ τὴν πειστικὴν δύναμιν τῆς ἀληθείας, τῆς μακροθυμίας, τῆς καλωσύνης. Μακροθυμεῖ καὶ εὐεργετεῖ καθ᾽ ὅλην τὴν διάρκειαν τῆς παρούσης ζωῆς. Διότι ἡ τοιαύτη μακροθυμοῦσα ἀγάπη Του ἔδωκε τὴν εὐκαιρίαν εἰς τὸν σφοδρότερον τοῦ Χριστιανισμοῦ διώκτην Σαῦλον νὰ μεταβληθῇ εἰς τὸν θερμότερον τοῦ Χριστοῦ ἀπόστολον Παῦλον· αὐτὴ δὲ καὶ εἰς τὰς ἡμέρας μας ὄχι ὀλίγους ἀνθρώπους ἕως χθὲς ἀσεβεῖς, ἀπίστους, χλευαστὰς τῆς θρησκείας, μετέβαλεν εἰς πιστοὺς καὶ εὐσεβεῖς, θερμοτέρους τῶν παλαιῶν.

Ἀλλ᾽ ὅταν ὁ καιρὸς τῆς ἀνοχῆς καὶ τῆς μακροθυμίας ἐξαντληθῇ, ὅταν ἡ παροῦσα ζωὴ παρέλθῃ, τότε αἱ συνέπειαι τῆς ἀκάμπτου σκληροκαρδίας τῶν ἀνθρώπων, ποὺ ἀποκρούουν ὁριστικῶς καὶ ἰσοβίως τὸν Σωτῆρα, θὰ εἶναι ἀ-

φευκτοι καὶ θλιβεραί. Ἐγκατέλειψαν ὁριστικῶς τὸν Σωτῆρα, θὰ ἐγκαταλειφθοῦν ὁριστικῶς ἀπὸ τὸν Σωτῆρα!

***

Τὰς συνεπείας ταύτας προλέγει ὁ Κύριος εἰς τὰς πόλεις τῆς Γαλιλαίας, αἱ ὁποῖαι τόσον ἀπὸ Αὐτὸν εὐηργετήθησαν ἀλλ' «οὐ μετενόησαν», λέγει ὁ εὐαγγελιστής. Ἰδιαιτέρως δὲ πρὸς τὴν Καπερναούμ, τὴν περισσότερον τιμηθεῖσαν, λέγει: «Καὶ σὺ Καπερναούμ, ἡ ἕως οὐρανοῦ ὑψωθεῖσα, ἕως ᾅδου καταβιβασθήσῃ». Καὶ ὅταν ἔφθασεν εἰς Ἱεροσόλυμα, διεκήρυξε γενικῆς ἰσχύος κανόνα «ὁ ἀθετῶν ἐμέ, εἶπε, καὶ μὴ λαμβάνων τὰ ῥήματά μου, ἔχει τὸν κρίνοντα αὐτόν· ὁ λόγος ὃν ἐγὼ ἐλάλησα, ἐκεῖνος κρινεῖ αὐτὸν ἐν τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ». Ἐπεξηγεῖ δὲ ὁ θεῖος Παῦλος ὅτι ὁ ἄνθρωπος, ὁ ὁποῖος «καταφρονεῖ τοῦ πλούτου τῆς ἀνοχῆς καὶ μακροθυμίας τοῦ Θεοῦ», ἕνεκα τῆς «σκληρότητος καὶ τῆς ἀμετανοήτου καρδίας του», θησαυρίζει διὰ τὸν ἑαυτόν του ὀργήν, ἡ ὁποία θὰ φανερωθῇ κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς κρίσεως.

Ἡ στάσις μας λοιπόν, ἀπέναντι τοῦ Σωτῆρος, αὐτὴ θὰ κανονίσῃ ὁριστικῶς τὸ μέλλον μας, τὴν εὐτυχίαν ἢ τὴν δυστυχίαν, τὴν σωτηρίαν ἢ τὴν ἀπώλειαν. Ἐδῶ εἶναι τὸ κλειδὶ τοῦ μεγάλου προβλήματος τῆς ὑπάρξεως τοῦ ἀνθρώπου. Ἐδέχθη τὸν Σωτῆρα; Ἔγινεν εἰλικρινὴς Χριστιανός; Ἔλυσεν ὁριστικῶς καὶ αἰωνίως τὸ πρόβλημα. Δὲν ἐδέχθη τὸν Σωτῆρα; Ἀπέρριψεν ὁριστικῶς τὴν σωτηρίαν; Ἐδημιούργησε τὴν ὁριστικήν του καταδίκην. Διότι ἡ κεντρικὴ τοῦ κόσμου προσωπικότης, ἀπὸ τὴν ὁποίαν κανονίζεται ἡ ζωὴ τοῦ ἀνθρώπου, εἶναι ὁ Χριστός.

ΚΥΡΙΑΚΗ 4 ΑΠΡΙΛΙΟΥ

ΤΟ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ

(Κυρ. Γ' Νηστειῶν, Μάρκ. η' 34—38, θ' 1).
Βλέπε Καινὴν Διαθήκην, ἔκδοσιν «Ζωῆς», σελ. 132.

Ο ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ

(Κυρ. Γ' Νηστειῶν, Ἑβρ. δ' 14—ε' 6).
Βλέπε Καινὴν Διαθήκην, ἔκδοσιν «Ζωῆς», σελ. 643.

ΟΜΙΛΙΑ
ΕΙΣ ΤΟΝ ΑΠΟΣΤΟΛΟΝ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

1.—Μία ἀπὸ τὰς μεθοδείας ποὺ χρησιμοποιεῖ ὁ Διάβολος διὰ νὰ ἀπομακρύνῃ τοὺς ἀνθρώπους ἀπὸ τὸν δρόμον τῆς εὐσεβείας, εἶνε καὶ τὸ ἀκατόρθωτον τῆς ἀρετῆς. «Ἀδύνατα, ἀδύνατα πράγματα ζητεῖ ἡ θρησκεία», σφυρίζει μὲ πολλὴν τέχνην εἰς τὸ αὐτὶ τῶν πολλῶν. Ἄνθρωποι σεῖς ἀσθενεῖς καὶ ἀδύνατοι μέσα εἰς τὸ κακὸν αὐτὸ περιβάλλον πῶς θὰ τὰ βγάλετε πέρα; Ἀδύνατον νὰ προχωρήσετε. Ὀπίσω, λοιπόν.

Ἀλλ' ὄχι, φωνάζει σήμερον ὁ ἀπόστολος Παῦλος. Ἂς εἴμεθα ἀσθενεῖς καὶ ἁμαρτωλοί. Ἂς αἰσθανώμεθα πολλάκις ἔνοχον τὴν συνείδησίν μας. Ἂς φαίνεται τῆς ἀρετῆς ὁ δρόμος δύσκολος καὶ τραχύς. Ἡμεῖς ἂς «κρατῶμεν τῆς ὁμολογίας». Δὲν ἀρνούμεθα τὴν πίστιν. Δὲν ἀποφεύγομεν τὴν ὁμολογίαν. Δὲν ἐγκαταλείπομεν τὸν ἀγῶνα. Ἐμβήκαμεν εἰς τὸν δρόμον τῆς ἀρετῆς; Θὰ τραβήξωμεν ἐμπρός. Καὶ θὰ ἐξέλθωμεν νικηταί. Διατί; Διότι ἔχομεν «ἀρχιερέα μέγαν

ΑΔΕΛΦΟΤΗΣ ΘΕΟΛΟΓΩΝ Η "ΖΩΗ"

ΣΥΝΤΑΚΤΑΙ ΤΟΥ ΦΥΛΛΟΥ
ΣΕΡΑΦΕΙΜ ΠΑΠΑΚΩΣΤΑΣ
ΙΓΝΑΤΙΟΣ ΚΟΛΙΟΠΟΥΛΟΣ
ΠΑΝΑΓ. ΤΡΕΜΠΕΛΑΣ
ΔΗΜ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ

Ἐπιστολαὶ καὶ ἐμβάσματα
πρὸς κ. ΙΩΑΝ. ΚΟΛΙΟΠΟΥΛΟΝ
Ἱπποκράτους 189
ΑΘΗΝΑΣ (7)

Ἱδρυτής: Ἀρχιμ. ΕΥΣΕΒΙΟΣ ΜΑΤΘΟΠΟΥΛΟΣ († 1929)
Συντάκτης: Ἀρχιμ. ΔΙΟΝ. ΦΑΡΑΖΟΥΛΗΣ († 1920)

διεληλυθότα τοὺς οὐρανούς, Ἰησοῦν τὸν Υἱὸν τοῦ Θεοῦ». Δὲν εἴμεθα μόνοι εἰς τὸν ἀγῶνα αὐτόν. Ἔχομεν ἀρχιερέα καὶ μεσίτην καὶ βοηθὸν οὐράνιον καὶ θεῖον. Ποῖον; Τὸν Ἰησοῦν. Δηλαδή; Τὸν παντοδύναμον Θεόν! Τί εἶνε ἀδύνατον εἰς Ἐκεῖνον; Καὶ τί ἠμπορεῖ νὰ ἀντισταθῇ εἰς τὴν δύναμίν Του; Ἀλλὰ δὲν εἶνε μόνον παντοδύναμος ὁ Ἰησοῦς. Εἶνε καὶ συμπαθής. Καὶ αὐτὸ ὁ Παῦλος μᾶς τὸ λέγει· «Οὐ γὰρ ἔχομεν ἀρχιερέα μὴ δυνάμενον συμπαθῆσαι ταῖς ἀσθενείαις ἡμῶν, πεπειραμένον δὲ κατὰ πάντα καθ' ὁμοιότητα, χωρὶς ἁμαρτίας». Ἔγινεν ἄνθρωπος ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ, ὅμοιος μὲ ἡμᾶς κατὰ πάντα. Ἐπολεμήθη δὲ καὶ Αὐτὸς ἀπὸ τὸν Σατανᾶν, ἀντεμετώπισε τὴν ἁμαρτίαν. Ἐπάλαισε πρὸς τὸ κακόν. Ἐδοκιμάσθη καὶ ἔλαβε πεῖραν τοῦ ἀγῶνος. Καὶ γνωρίζει πλέον ἀπὸ τὰ πράγματα πόσον φοβερὸς ἐχθρὸς εἶνε ὁ Σατανᾶς, πόσον ἐπίφοβος ἡ ἁμαρτία, πόσον κοπιαστικὸς τῆς ἀρετῆς ὁ δρόμος. Δι' αὐτό, ὅταν ἡμεῖς πίπτωμεν, δὲν ἀγανακτεῖ. Ὅταν ἀγωνιζώμεθα, δὲν ἀδιαφορεῖ. Ἀλλὰ μᾶς συμπαθεῖ. Καὶ μᾶς εὐσπλαγχνίζεται. Καὶ σπεύδει νὰ μᾶς βοηθήσῃ, νὰ μᾶς στηρίξῃ, νὰ μᾶς ἀνορθώσῃ. Καὶ ἀφοῦ εἶνε τόσον συμπαθὴς καὶ σπλαγχνικὸς πρὸς ἡμᾶς ὁ Ἰησοῦς, τί πρέπει νὰ κάμωμεν; Ἐκεῖνο, ποὺ παραγγέλλει ὁ Παῦλος. «Προσερχώμεθα οὖν μετὰ παρρησίας τῷ θρόνῳ τῆς χάριτος, ἵνα λάβωμεν ἔλεον καὶ χάριν εὕρωμεν εἰς εὔκαιρον βοήθειαν». Λοιπόν, χριστιανέ, σὲ πολεμεῖ ἡ ἁμαρτία καὶ πίπτεις; Ἀγωνίζεσαι τὸν ἀγῶνα τῆς ἀρετῆς καὶ σκοντάπτεις; Μὴν ἀπελπίζεσαι. Μὴν ἀποκάμνῃς. Μὴ ὀπισθοχωρῇς. Ὁ Ἰησοῦς εἶνε εὐσπλαγχνικὸς καὶ συμπαθής. Ὁ θρόνος Του εἶνε θρόνος χάριτος καὶ ἐλέους. Σὲ περιμένει ὁ Ἰησοῦς νὰ μετανοήσῃς διὰ νὰ συγχωρήσῃ τὰς ἁμαρτίας σου, νὰ θεραπεύσῃ τὰς πληγάς σου, νὰ στηρίξῃ τὴν θέλησίν σου, νὰ ἀνορθώσῃ τὴν ψυχήν σου. Σπεῦσε λοιπὸν πρὸς Αὐτόν. Σπεῦσε, χωρὶς ἀναβολήν. Σπεῦσε μὲ θάρρος, μὲ παρρησίαν, μὲ ἐλπίδα. Πέσε εἰς τοὺς πόδας Του. Ζήτησε τὸ ἔλεός Του. Καὶ ὁ Ἰησοῦς θὰ σὲ ἐλεήσῃ, θὰ σὲ στηρίξῃ, θὰ σὲ ἀναδείξῃ νικητὴν τῆς ἁμαρτίας· διότι θέλει, διότι δύναται νὰ σὲ ἀναδείξῃ.

2.— Ἀλλ' ἂς ἐπιστρέψωμεν εἰς τὴν Ἀποστολικὴν περικοπήν. Ἀφοῦ ὁ Ἀπόστολος ὡμίλησε περὶ τοῦ μεγάλου Ἀρχιερέως Χριστοῦ, ἔρχεται τώρα καὶ κάμνει λόγον περὶ τῶν ἀνθρώπων ἀρχιερέων. Εἰς δύο πράγματα στρέφει τὴν προσοχήν των· εἰς τὴν συμπεριφορὰν ποὺ πρέπει νὰ δεικνύουν πρὸς τοὺς ἀνθρώπους καὶ εἰς τὸν τρόπον, μὲ τὸν ὁποῖον ὀφείλουν νὰ ἀναλαμβάνουν τὸ ἀξίωμα τῆς ἱερωσύνης. Διὰ τὸ πρῶτον λέγει: «Πᾶς ἀρχιερεὺς ἐξ ἀνθρώπων λαμβανόμενος, ὑπὲρ ἀνθρώπων καθίσταται τὰ πρὸς τὸν Θεόν, ἵνα προσφέρῃ δῶρά τε καὶ θυσίας ὑπὲρ ἁμαρτιῶν, μετριοπαθεῖν δυνάμενος τοῖς ἀγνοοῦσι καὶ πλανωμένοις, ἐπεὶ καὶ αὐτὸς περίκειται ἀσθένειαν». Ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους λαμβά-

νονται οἱ ἀρχιερεῖς, ὄχι ἀπὸ τοὺς ἀγγέλους. Πρὸς ποῖον σκοπόν; Νὰ γίνωνται μεσῖται καὶ πρεσβευταὶ τῶν ἁμαρτωλῶν ἀνθρώπων πρὸς τὸν πανάγαθον Θεόν. Καὶ ποῖον τὸ ἔργον των; Νὰ κάμουν δεήσεις· νὰ ἀναπέμπουν προσευχάς· νὰ προσφέρουν τὴν θυσίαν, τὴν μίαν καὶ μόνην θυσίαν τοῦ Σταυρωθέντος Χριστοῦ, ὅπως οἱ ἱερεῖς τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης προσέφερον τὰς θυσίας τῶν ζώων, «εἰς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν» τῶν ἀνθρώπων. Καὶ ποίαν συμπεριφορὰν νὰ δεικνύουν πρὸς τοὺς ἀδυνάτους καὶ ἁμαρτωλούς; Νὰ μὴν ὀργίζωνται. Νὰ μὴ ἐξάπτωνται. Νὰ μὴ ἀγανακτοῦν, νομίζοντες ὅτι αὐτοὶ εἶνε ἀναμάρτητοι. Ἀλλὰ μὲ τὴν συναίσθησιν ὅτι καὶ αὐτοὶ εἶνε ἀσθενεῖς καὶ ἀδύνατοι, νὰ εἶνε συμπαθεῖς καὶ ἐπιεικεῖς, νὰ συμβουλεύουν τοὺς ἁμαρτάνοντας μὲ ἀγάπην καὶ πόνον. Εἶνε λεπτὸν καὶ βαρὺ λοιπὸν τὸ ἔργον τοῦ ἀρχιερέως. Καὶ δὲν εἶνε δι' ὅλους. Καὶ δὲν πρέπει νὰ σπεύδῃ ὁ ἄνθρωπος εἰς τὸ ἀξίωμα αὐτό. Ἐδῶ τώρα ἐφιστᾷ τὴν προσοχήν μας ὁ Παῦλος. «Οὐχ ἑαυτῷ τις λαμβάνει τὴν τιμήν, λέγει, ἀλλ' ὁ καλούμενος ὑπὸ τοῦ Θεοῦ, καθάπερ καὶ Ἀαρών». Ὁ Ἀαρὼν εἶνε ὁ πρῶτος ἀρχιερεὺς τῆς Π. Διαθήκης. Δὲν ἥρπασε μόνος του τὸ ἀξίωμα. Ὁ Θεὸς τὸν ἐκάλεσε. Τότε καὶ αὐτὸς ἐδέχθη καὶ περιεβλήθη τὴν τιμήν. Καὶ μόνον ὁ Ἀαρών; Καὶ ὁ Κύριος Ἰησοῦς Χριστός, ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ, ὁ μέγας Ἀρχιερεὺς καὶ Σωτὴρ τῶν ἀνθρώπων, δὲν ἥρπασεν αὐθαιρέτως τὸ ἀξίωμα τοῦτο. «Οὐχ ἑαυτὸν ἐδόξασε γενηθῆναι ἀρχιερέα, ἀλλ' ὁ λαλήσας πρὸς αὐτόν, υἱός μου εἶ σύ, ἐγὼ σήμερον γεγέννηκά σε». Ἄφησε νὰ Τὸν καλέσῃ Ἐκεῖνος, Ὅστις τοῦ εἶχεν εἴπει· εἶσαι Υἱός μου· ἐγὼ σὲ ἐγέννησα πρὸ πάντων τῶν αἰώνων. Δηλαδή; Ὁ Πατήρ Του ὁ ἐπουράνιος. Δι' αὐτὸ ἐπέτυχε. Δι' αὐτὸ ἐδοξάσθη καὶ ἔγινε μέγας καὶ αἰώνιος Ἀρχιερεύς, ὅπως προεῖπεν ἡ Γραφή: «Σὺ ἱερεὺς εἰς τὸν αἰῶνα κατὰ τὴν τάξιν Μελχισεδέκ». Ὁ Μελχισεδὲκ ἦτο ἱερεὺς τοῦ Θεοῦ, σύγχρονος τοῦ Ἀβραάμ, καθὼς ἀναφέρει ἡ Παλαιὰ Διαθήκη. Δὲν μᾶς λέγει ὅμως οὔτε πότε ἐγεννήθη, οὔτε πότε ἀπέθανε. Παρουσιάζεται τρόπον τινὰ αἰώνιος ἱερεύς. Διατί; Διότι προεικόνιζε τὸν αἰώνιον ἀρχιερέα Χριστόν. Τοιοῦτος λοιπὸν ἀρχιερεὺς ἔγινεν ὁ Χριστός· αἰώνιος καὶ ἀθάνατος. Μένει ἱερεὺς εἰς τὸν αἰῶνα, μὲ ἀθάνατον δόξαν καὶ ἐξουσίαν.

Αὐτὴ εἶνε ἡ ἀλήθεια. Ὅταν ὁ Θεὸς δοξάζῃ, ἡ δόξα ἐκείνη καὶ ἡ τιμὴ εἶνε ἀθάνατος καὶ αἰωνία. Ὅταν ὅμως ἡμεῖς μόνοι καὶ αὐθαιρέτως ἁρπάζωμεν τὴν δόξαν, ἡ δόξα ἐκείνη εἶνε προσωρινὴ καὶ φευγαλέα. Ἡ δόξα αὐτὴ καὶ ἡ τιμὴ γρήγορα μεταβάλλεται εἰς ἀδοξίαν καὶ καταισχύνην. Ἂς μὴ σπεύδωμεν λοιπὸν πρὸς τὰς τιμὰς καὶ τὰ ἀξιώματα. Ἂς μὴ ἀναρριχώμεθα εἰς τοὺς ἐκκλησιαστικοὺς θρόνους. Ἂς μὴ φιλονεικῶμεν καὶ ἀνταγωνιζώμεθα διὰ τὴν τιμήν. Ἂς ἀφήσωμεν τὸν Θεὸν νὰ μᾶς καλέσῃ. Ὅσους Ἐκεῖνος κρίνει ἀξίους, δύναται νὰ ἀναβιβάσῃ εἰς τὸ ἀξίωμα καὶ νὰ περιβάλῃ μὲ τὴν τιμήν, ἀλλὰ καὶ μὲ τὰς εὐθύνας καὶ τὰ βάρη τοῦ ἀξιώματος. Τότε ὁ ἄνθρωπος εἶνε ἀσφαλὴς καὶ δύναται νὰ εὐδοκιμήσῃ. Καὶ τότε ἡ δόξα αὐτοῦ καὶ ἡ τιμὴ θὰ μείνῃ αἰωνία, ὅπως ἀθάνατος καὶ αἰωνία μένει ἡ δόξα καὶ ἡ τιμὴ τοῦ αἰωνίου Ἀρχιερέως Χριστοῦ καὶ Θεοῦ ἡμῶν.

ΣΤΗΛΗ ΔΙΑ ΤΑ ΠΑΙΔΙΑ

ΤΑ ΨΕΜΜΑΤΑ ΤΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ

Ἡ μητέρα τοῦ Νίκου ἐπῆγε νὰ περιποιηθῇ τῆς γάστραις μὲ τὰ ἄνθη της. Ἐκεῖ ὅμως βλέπει, ὅτι μία μεγάλη γάστρα ἦταν σπασμένη καὶ τὸ περισσότερο χῶμα ἦταν χυμένο στὴ γῆ. Ἐρωτᾷ τὸν Νίκο·

—Ποῖος ἔσπασε τὴ γάστρα;

—Δὲν εἰξεύρω, μαμά.

—Μήπως τὴν ἔσπασες ἐσύ;

—Ἅ, ὄχι, ὄχι! Ἐγώ, μόλις ἦρθα ἀπ' τὸ σχολεῖο, ἐπῆρα τὰ βιβλία μου νὰ διαβάσω....

Καὶ ὅμως ἡ γάστρα δὲν εἶχε σπάσει μοναχή της. Ποῖος τὴν εἶχε σπάσει; Τὸ καταλαβένετε βέβαια ὅτι τὴ ζημιὰ τὴν εἶχε κάμει ὁ Νίκος. Ἐκεῖ ποὺ ἔπαιζε στὴν αὐλή, ἔπεσε ἐπάνω στὴ γάστρα, τὴν ἀναποδογύρισε καὶ τὴν ἔσπασε. Ἀλλὰ τώρα δὲν εἶχε τὸ θάρρος νὰ εἰπῇ τὴν ἀλήθεια καὶ νὰ ὁμολογήσῃ τὸ σφάλμα του. Καὶ ὅταν τὸ βράδυ ἦρθε ὁ πατέρας τοῦ Νίκου καὶ ἠθέλησε νὰ μάθῃ πῶς ἔσπασε ἡ γάστρα, πάλι ὁ Νίκος ἐπέμεινε ὅτι δὲν ἤξευρε τίποτε.

Ἡ ἀπέναντι ὅμως γειτόνισσα τὸν εἶχε ἴδει, ὅταν ἔπαιζε στὴν αὐλὴ καὶ ἔπεσε ἐπάνω στὴ γάστρα. Καὶ ὅταν τὴν ἄλλη ἡμέρα ἦρθε νὰ κάμῃ ἐπίσκεψι στὴ μητέρα τοῦ Νίκου, τῆς ἐφανέρωσε ποῖος εἶχε κάμει τὴ ζημιά. Δὲν ἐφαντάζετο ποτὲ ἡ καλὴ γειτόνισσα ὅτι ὁ Νίκος θὰ εἶχε εἰπῆ ψέμματα καὶ θὰ εἶχε κρύψει τὸ σφάλμα του. Ἔτσι τώρα ὁ Νίκος ἐφανερώθηκε. Ἐντροπιασμένος ἠναγκάσθη πλέον νὰ ὁμολογήσῃ τὸ σφάλμα του. Ὁ πατέρας του τὸν ἐτιμώρησε αὐστηρὰ καὶ τοῦ εἶπε·

—Δὲν σὲ τιμωρῶ διότι ἔσπασες τὴ γάστρα μὲ τὴν ἀπροσεξία σου, ἀλλὰ διότι μοῦ εἶπες ψέμματα. Δὲν σοῦ ἔχω εἰπῆ τόσαις φοραῖς ὅτι πρέπει νὰ λὲς πάντοτε τὴν ἀλήθεια;

Ἔτσι ὁ Νίκος ἐτιμωρήθη καὶ ἀπὸ τότε ὁ πατέρας του δὲν ἐπίστευε εἰς τὰ λόγια του εὔκολα. Αὐτὸ συμβαίνει καὶ μὲ κάθε ψεύτη. Θὰ εἰπῇ ψέμματα μία φορά, δύο φοραῖς, τρεῖς φοραῖς. Ἐπὶ τέλους οἱ ἄνθρωποι θὰ τὸν μάθουν τί εἶνε καὶ τότε πλέον δὲν θὰ τὸν πιστεύουν καὶ δὲν θὰ τὸν ἔχουν σὲ ὑπόληψι. Καὶ ἂν ἀκούσουν ὅτι εἶπε κάτι, ἀμέσως ὅλοι θὰ εἰποῦν·

—Ἅ, μὴ τὸν πιστεύετε! Εἶνε ἕνας μεγάλος ψεύτης!

Καὶ ἀλήθεια ἂν εἰπῇ καμμιὰ φορά, πάλι οἱ ἄνθρωποι δὲν τὸν πιστεύουν. Καὶ ἔτσι ὁ ψεύτης καταντᾷ νὰ μὴν ἠμπορῇ νὰ ζήσῃ καὶ νὰ προκόψῃ. Διότι κανεὶς δὲν θέλει τὴ φιλία του καὶ τὴ σχέσι του. Κανεὶς δὲν τὸν ἐμπιστεύεται σὲ τίποτε. Κανεὶς δὲν τὸν ἀγαπᾷ καὶ δὲν θέλει νὰ τὸν βοηθήσῃ. Καὶ ἐπειδὴ ἀπὸ τὴ μικρὴ ἡλικία συνείθισε στὴν ψευτιά, βέβαια ὅταν μεγαλώσῃ θὰ φθάσῃ νὰ γίνῃ ἕνας φοβερὸς κατεργάρης, ποὺ θὰ κυττάζῃ πῶς νὰ γελάσῃ τοὺς ἄλλους καὶ νὰ ζήσῃ μὲ τὴν ψευτιά. Τέτοιος ὅμως ἄνθρωπος ὄχι μόνον δὲν ἠμπορεῖ νὰ προκόψῃ, ἀλλὰ καὶ γρήγορα θὰ καταλήξῃ στὴ φυλακή.

Καὶ ἂν οἱ ἄνθρωποι δὲν ἐκτιμοῦν καὶ δὲν ἀγαποῦν τὸν ψεύτη, φαντασθῆτε τώρα πόσο τὸν σιχαίνεται ὁ ἅγιος Θεός, ὁ οὐράνιος πατέρας μας. Ὁ Θεὸς εἶνε ἀλήθεια καὶ δὲν ἀγαπᾷ τὸ ψεῦδος. Δι' αὐτό, μέσα εἰς τὰς δέκα ἐντολὰς ποὺ εἶχε δώσει ὁ Θεὸς τὴν παλαιὰ ἐποχή, εἶνε καὶ μία ποὺ ἀπαγορεύει τὰ ψέμματα. «Οὐ ψευδομαρτυρήσεις», διατάσσει

ὁ Θεός. Δηλαδή, δὲν πρέπει νὰ λὲς ψέμματα. Ἔδωκε τὴν παραγγελία αὐτή, διότι ἤξευρε ὅτι πολλοὶ καὶ τότε καὶ τώρα συνειθίζουν τὰ ψέμματα. Αὐτοὺς λοιπὸν ὁ Θεὸς δὲν τοὺς ἀγαπᾷ καὶ δὲν τοὺς ἔχει παιδιά του. Ἀγαπᾷ καὶ προστατεύει μόνον ἐκείνους ποὺ ἀγαποῦν τὴν ἀλήθεια. Ἔτσι λέει καὶ ἕνα ποιηματάκι·

Ὅποιος λέει τὴν ἀλήθεια
ἔχει τὸ Θεὸ βοήθεια.

Καὶ ἅμα ἕνα παιδὶ ἔχει βοηθὸν τὸν Θεόν, χωρὶς ἄλλο θὰ προκόψῃ καὶ θὰ εὐτυχήσῃ.

Δι᾿ αὐτό, παιδιά, προσέχετε πολὺ καὶ ἀποφεύγετε τὰ ψέμματα. Τὰ ψέμματα λερώνουν καὶ τὴ γλῶσσά μας καὶ τὴν ψυχή μας καὶ κάνουν τὸν ἀγαθὸν Θεὸν νὰ μὴ μᾶς ἀγαπᾷ. Συνειθίσατε ἀπὸ τώρα νὰ λέτε πάντοτε τὴν ἀλήθεια. Ἡ ἀλήθεια δὲν θὰ σᾶς ζημιώσῃ ποτέ. Μὲ τὴν ἀλήθεια θὰ ἔχετε πάντοτε τὸν Θεὸν μαζῆ σας καὶ θὰ ἔχετε τὴν προστασία του καὶ τὴ βοήθειά του εἰς ὅλη σας τὴ ζωή.

ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΧΡΟΝΟΥΣ ΤΩΝ ΔΙΩΓΜΩΝ

ΤΟ ΣΗΜΕΙΟΝ ΤΟΥ ΣΤΑΥΡΟΥ

Ὅσον ὠργισμένη καὶ ἂν ἦτο ἡ Βερενίκη, ὅσην ἀνυπομονησίαν καὶ ἂν ᾐσθάνετο, ὅπως ἐκδικηθῇ τὴν περιφρόνησιν, ποὺ εἶχεν ὑποστῆ, αἱ ἰδέαι της περὶ τιμῆς ἦσαν ἀρκετὰ ὑψηλαί, ὥστε νὰ τὴν διδάξουν, ὅτι ὁ ῥόλος, τὸν ὁποῖον ἔπαιζεν ὁ σύμβουλός της, ἦτο πρόστυχος καὶ ἐπαναστατικός. Δι᾿ αὐτὸ ἀπήντησεν ἀγερώχως :

—Τοιοῦτον ἔργον εὐτελὲς δὲν σκέπτομαι νὰ ἐπιχειρήσω.

Καὶ ἀμέσως ἡ Βερενίκη ἐσηκώθη ἀπὸ τὸ ντιβάνι της καὶ ἀπεμακρύνθη, σὰν νὰ ἤθελε νὰ δηλώσῃ, ὅτι δὲν ἐπεθύμει τὴν ἐξακολούθησιν τῆς συνομιλίας.

Ἀλλ᾿ ὁ Τιγγελιανὸς δὲν ἐσκόπευε ν᾿ ἀφήσῃ τὴν ὑπόθεσιν ἕως ἐδῶ. Εἶχεν ἔλθει δι᾿ ἕνα σκοπόν. Ὁ σκοπός του αὐτὸς ἦτο νὰ χρησιμοποιήσῃ τὴν Βερενίκην ὡς ὄργανον διὰ νὰ βγάλῃ τὰ κάστανα τῆς ἐπιρροῆς τῆς αὐτοκρατείρας ἀπὸ τὴ φωτιὰ τοῦ Νέρωνος. Καὶ δὲν ἐννοοῦσε νὰ φύγῃ πρωτοῦ ἐκτελέσῃ τὴν ἐπιθυμίαν του. Καὶ πάλιν κατέφερε τὸ ἐγχειρίδιον τῆς γελοιοποιήσεως κατὰ τοῦ θώρακος τῆς φιλαυτίας της μὲ τὰς λέξεις :

—Τότε ἂς ζήσῃ ἡ Μερκία, καὶ ἡ Ρώμη ἂς οἰκτείρῃ ἀκόμη τὴν Βερενίκην.

Καὶ ὁ Τιγγελιανὸς ὕψωσε τοὺς ὤμους του καὶ ἐβάδισε πρὸς τὸ παράθυρον, σὰν νὰ ἤθελε νὰ ἀπολαύσῃ τὸ θέαμα τῆς συμπαθείας τῆς Ρώμης πρὸς τὴν Βερενίκην.

Εἶναι ἀληθές, ὅτι ἡ Δακία δὲν εἶχε λόγον νὰ βιάζῃ ἢ νὰ προτρέπῃ τὴν Βερενίκην εἰς τὸ νὰ ἐπιδιώξῃ τὴν ἀπόσπασιν τῆς Μερκίας ἀπὸ τῶν χειρῶν τοῦ Μάρκου, εἶχεν ὅμως τὴν καθαρῶς γυναικείαν ἐπιθυμίαν νὰ ἀναμιγνύεται εἰς ὅλας τὰς ὑποθέσεις τῶν φίλων της ἢ καὶ τῶν ξένων ἀκόμη.

—Βερενίκη, εἶπε, ἔχε περισσοτέραν ἐξυπνάδα! Ἐγὼ θὰ ἤθελα νὰ ἰδῶ τὸν ἄνδρα, ὁ ὁποῖος θὰ μὲ ἐγκατέλειπε χάριν μιᾶς Χριστιανῆς κόρης.

Ἡ Βερενίκη ἐβασανίζετο ἀπὸ τὴν σύγκρουσιν αἰσθήματος ὑπερηφανείας, ταπεινώσεως, ὀργῆς καὶ ἐντροπῆς. Εἰς μίαν στιγμὴν εἶπε καθ᾿ ἑαυτὴν μεγαλοφώνως :

—Τί ἠμπορῶ νὰ κάμω ;

Καὶ ὁ Τιγγελιανὸς ἀπήντησε : Νὰ ἐκδικηθῇς διὰ τὴν περιφρόνησιν, ποὺ σοῦ ἔγινε. Αὐτὸς ὁ Μᾶρκος.....

Τὴν στιγμὴν αὐτήν, φρονίμως φερόμενος, ἐσταμάτησε, διότι ὁ Μᾶρκος εἶχεν εἰσέλθει εἰς τὸ δωμάτιον καὶ παρηκολούθει ἡσύχως τὴν ἀμηχανίαν τοῦ Τιγγελιανοῦ. Ἐπηκολούθησε σιγὴ καὶ μάλιστα σιγὴ ἀνυπόφορος. Ἡ Δακία ἦτο ἡ μόνη ἀπαθὴς μέσα εἰς τὸ δωμάτιον. Οἱ δύο ἀξιωματικοὶ εἶχαν γίνει ἔξω φρενῶν διὰ τὴν διακοπὴν τῆς συνομιλίας των, ἡ δὲ Βερενίκη ἦτο στενοχωρημένη, διότι ἀνεκαλύφθη ὑπὸ τοῦ Μάρκου συζητοῦσα δι᾿ αὐτὸν μετὰ τῶν ἐχθρῶν του.

Ὁ Μᾶρκος παρετήρησε τὸν ἕνα κατόπιν τοῦ ἄλλου καὶ ἠρώτησε μὲ κάποιαν εἰρωνείαν :

—Μήπως σᾶς ἐνοχλῶ, κυρία ;

Ὁ Τιγγελιανὸς ἀπήντησεν ἀντ᾿ αὐτῆς μὲ τραχύτητα, τὴν ὁποίαν θὰ ἐδίσταζε νὰ μεταχειρισθῇ εἰς ἄλλο μέρος καὶ ὄχι ἐπὶ παρουσίᾳ μιᾶς κυρίας·

—Μᾶς ἐκρυφακούατε, Νομάρχα ;

Ὁ Μᾶρκος συνεκράτησε τὸν ἑαυτόν του μὲ κάποιαν δυσκολίαν· ἦτο τόσον καλοανατεθραμμένος, ὥστε δὲν ἤθελε νὰ δημιουργήσῃ ἢ νὰ ἐπιδιώξῃ φιλονεικίαν εἰς τὸ δωμάτιον μιᾶς κυρίας καὶ δι᾿ αὐτὸ ἠρκέσθη νὰ ἀπαντήσῃ :

—Ὄχι. Ὡμιλούσατε διὰ τὸν χαρακτῆρά μου ;

Καὶ στρεφόμενος πρὸς τὴν Βερενίκην τὴν ἠρώτησεν :

—Ὁ Τιγγελιανὸς καὶ ὁ Λικίνιος σᾶς ἐκούρασαν μὲ τὰ ἐγκώμιά μου, Βερενίκη ; Γνωρίζω πόσον τρυφερὰ μὲ ἀγαποῦν. Ἀκόμη εἶσαι σιωπηλός, Λικίνιέ μου ; Δὲν ἐπανέκτησες ἀκόμη τὴν ἀναπνοήν, τὴν ὁποίαν σοῦ ἀφήρεσα ἀπὸ τὸ πολυτιμότατον σῶμά σου κατὰ τὸ μικρὸν ἐκεῖνο ἐπεισόδιον εἰς τὰ δασύλλιον ;

Ὁ σύμβουλος ἐμειδίασε διὰ τὴν ὑπενθύμισιν τοῦ «μικροῦ ἐκείνου ἐπεισοδίου», ἐνῷ ὁ ἀγορανόμος ἀπήντησε συνωφρυωμένος.

—Ἔχω ἀρκετὴν ἀναπνοήν, ὥστε νὰ εἶμαι ζωντανός, Ἐξοχώτατε.

—Ἀρκεῖ νὰ μὴ συναντήσῃς ἐμπρός σου τίποτε ἄλλο φοβερώτερον ἀπὸ ἕνα ἀσθενὲς παιδὶ ἢ μίαν λεπτὴν κόρην, ἔ ; ἠρώτησεν ὁ Μᾶρκος.

ΕΚΔΟΣΕΙΣ "ΖΩΗΣ,,

Βιβλία ἀπολογητικὰ καὶ ἐπιστημονικὰ τοῦ κ. Π. Τρεμπέλα :		Τιμὴ Δρχ.	Ταχ. Ἐσωτ.
1) Ἰησοῦς ὁ ἀπὸ Ναζαρέτ. Ἀνατρέπει ἀποδεικτικῶς τὰς κατὰ τῆς θεότητος τοῦ Κυρίου ἀντιρρήσεις καὶ βοηθεῖ σπουδαίως τοὺς ἀμφιβάλλοντας ἵνα μορφώσουν χριστιανικὰς πεποιθήσεις.	ἄδετον	35	9
	πανόδετον	55	11
	δερμάτινον	75	14
2) Μυστηριακαὶ Θρησκεῖαι καὶ Χριστιανισμός. Ἐν αὐταῖς ἐξετάζεται ἡ καταγωγή, ὁ χαρακτὴρ καὶ ἡ διδασκαλία τῶν ἀρχαίων μυστηριακῶν θρησκειῶν, ἰδιαιτέρως δὲ τοῦ Ὀρφισμοῦ καὶ τῶν Ἑρμαϊκῶν, διὰ νὰ καταδειχθῇ ὅτι ταῦτα οὐδεμίαν ἐπίδρασιν ἔσχον ἐπὶ τοῦ Χριστιανισμοῦ καὶ τῆς διδασκαλίας αὐτοῦ.	ἄδετον	40	10
	πανόδετον	60	12
3) Μασσωνισμός—Θεοσοφία. Ἐπὶ τῇ βάσει ἐπισήμων κειμένων ἐξετάζεται ἡ ἱστορία δύο μυστικῶν ὀργανώσεων, τοῦ Μασσωνισμοῦ καὶ τῆς Θεοσοφίας, ἤτοι ἡ ἱστορία των, αἱ ἀρχαὶ καὶ ἡ διδασκαλία των, ἡ σχέσις των πρὸς τὸν Χριστιανισμόν.	ἄδετος	40	10
	πανόδετος	60	13
	δερμάτινος	80	13
4) Ἀπολογητικαὶ μελέται: Τεῦχος Α΄. Ἡ πίστις—Ὁ ὑλισμός. Τεῦχος Β΄. Ἡ ζωὴ καὶ ἡ γένεσις αὐτῆς. Ἀποδεικνύουσιν ἐπιστημονικῶς τὴν σαθρότητα τῶν ὑλιστικῶν θεωριῶν καὶ τὸ ἀσύστατον τῆς θεωρίας τῆς αὐτομάτου γενέσεως. Ἕκαστον τεῦχος	ἄδετον	15	9
	πανόδετον	30	11

ΕΠΙ ΤΩΝ ΓΕΓΟΝΟΤΩΝ

Ἡ διπλῆ μεγάλη ἑορτή.

Ἐὰν τὴν ζωὴν τῶν ἀτόμων ρυθμίζῃ, μέχρι καὶ τῶν λεπτομερειῶν πολλάκις, ἡ πρόνοια τοῦ Θεοῦ, πολὺ περισσότερον τὴν ζωὴν τῶν Ἐθνῶν. Διὰ τοῦτο δὲν εἶναι τυχαῖον γεγονός, ὅτι ἡ ἔναρξις τοῦ μεγάλου ἀπελευθερωτικοῦ τοῦ γένους ἡμῶν ἀγῶνος ἔγινε τὴν 25ην Μαρτίου, τὴν ἑορτὴν τοῦ Εὐαγγελισμοῦ.

Εἶναι μεγάλη ἡ ἡμέρα αὔτη εἰς τὴν ἱστορίαν τοῦ Χριστιανισμοῦ καὶ τοῦ κόσμου ὅλου. Διότι κατ' αὐτὴν ὁ Θεὸς εὐηγγελίσθη εἰς τὸν ἀπ' αἰώνων κατάδικον τὴν διὰ τῆς γεννήσεως τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ μεγάλην χάριν, τὴν ἀπελευθέρωσιν τοῦ ἀνθρώπου ἀπὸ τὴν δουλείαν τῆς ἁμαρτίας καὶ τοῦ θανάτου. Εἰς τὴν ἀπελευθέρωσιν δὲ ταύτην ἔσπευσε νὰ μετάσχῃ ἐκ τῶν πρώτων τὸ ἑλληνικὸν Ἔθνος. Ἀλλὰ καὶ τὴν δευτέραν ἀπελευθέρωσίν του ὀφείλει τὸ Ἔθνος μας κατὰ μέγα μέρος εἰς τὴν χριστιανικὴν Θρησκείαν καὶ Ἐκκλησίαν, τὴν ἀπὸ τῆς ξενικῆς δουλείας, ὑπὸ τὴν ὁποίαν εὑρέθη ἐπὶ τέσσαρας αἰῶνας. Διπλῆς λοιπὸν ἀπελευθερώσεως ἑορτὴ διὰ τὸ ἑλληνικὸν Ἔθνος εἶναι ἡ ἑορτὴ τοῦ Εὐαγγελισμοῦ.

Καὶ τὸ μὲν νέον Κράτος πολὺ ὀρθῶς παρουσίασε μεγαλοπρεπῆ καὶ παλλαϊκὸν τὸν πανηγυρισμὸν τῆς ἐθνικῆς ἑορτῆς, τὴν ὁποίαν οἱ ἐχθροὶ τῆς Θρησκείας καὶ τοῦ Ἔθνους, οἱ κατασυκοφαντήσαντες τοὺς πιστοὺς καὶ ἀνιδιοτελεῖς ἀγωνιστάς, προσεπάθησαν νὰ καταστήσουν ἐντελῶς σκιώδη, μέχρις ὅτου τὴν ἐξαλείψουν, ὅπως εἶχαν καταργήσει καὶ τὴν τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν εἰς τὰ Σχολεῖα. Ἀλλ' ἀφοῦ ἡ θεία Πρόνοια συνεδύασε κατὰ τὴν αὐτὴν μεγάλην ἡμέραν διπλοῦν δι' ἡμᾶς τοὺς Ἕλληνας Χριστιανοὺς εὐαγγελισμόν, ἂς μὴ λησμονῶμεν τὴν παραγγελίαν τοῦ θεοπνεύστου ἀποστόλου Παύλου: «τῇ ἐλευθερίᾳ, ᾗ Χριστὸς ὑμᾶς ἠλευθέρωσε, στήκετε καὶ μὴ πάλιν ζυγῷ δουλείας ἐνέχεσθε». Μένοντες ἐλεύθεροι ἀπὸ τὸν ζυγὸν τῆς ἁμαρτίας, θὰ ἔχωμεν τὴν ἐγγύησιν ὅτι καὶ ὡς Ἔθνος θὰ μένωμεν ὑπὸ τὴν κραταιὰν σκέπην τοῦ μεγάλου Ἐλευθερωτοῦ, τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ.

Ὅταν διώκεται ἡ χριστιανικὴ πίστις.

Εἰς τὴν Βιέννην ἐδόθη πρὸ ἑβδομάδων ἐνδιαφέρουσα διάλεξις, ἀναφερομένη εἰς τὴν ἀναγέννησιν τῆς χριστιανικῆς πίστεως καὶ ζωῆς εἰς τὴν σύγχρονον Γαλλίαν. Ἡ διάλεξις αὕτη, ἡ ὁποία ἦτο μία συνεχὴς παράθεσις γεγονότων χαρακτηριστικῶν τῆς νέας δυνάμεως, τὴν ὁποίαν ἡ χριστιανικὴ πίστις λαμβάνει εἰς τὴν Γαλλίαν, ἔκαμε βαθεῖαν ἐντύπωσιν εἰς τὴν διανοουμένην κοινωνίαν τῆς Βιέννης, ὅπως ἀποδεικνύεται ἀπὸ τὰς στήλας τοῦ βιενναίου Τύπου.

Ὁ ὁμιλητὴς Pierre Gerlier, ἀνέφερεν ἐν πρώτοις τὴν δοκιμασίαν τῆς ἐν Γαλλίᾳ Ἐκκλησίας τῷ 1905, ὅτε ἐγκαθιδρύθη ἐπισήμως τὸ ἄθρησκον Κράτος καὶ ἐλήφθη σειρὰ μέτρων πρὸς ἀπομάκρυνσιν τῆς Θρησκείας ἀπὸ τὴν δημοσίαν ζωὴν καὶ τὴν ἐκπαίδευσιν. Ἐπειδὴ δὲ ὁ Πάπας Πίος ὁ 10ος κατεδίκασε τὰ νομοθετικὰ ταῦτα μέτρα τοῦ ἀθρήσκου Κράτους, ἐν μιᾷ καὶ μόνῃ νυκτὶ ἡ Ἐκκλησία τῆς Γαλλίας ἀπεγυμνώθη ἐντελῶς τῆς περιουσίας της. Τὰ ἐναντίον τῆς Θρησκείας κεκηρυγμένα κόμματα ἔχαιρον ἐν θριάμβῳ διὰ τὸ θανάσιμον πλῆγμα, ποὺ ἐνόμιζον ὅτι κατέφεραν. Καὶ ὅμως. Ἀκριβῶς μὲ τὸ αὐτὸ κτύπημα ἤρχισε νὰ ἐκδηλώνεται μία νέα ἀπίστευτος δύναμις τῆς Θρησκείας εἰς τὴν Γαλλίαν. Ἡ Θρησκεία ἤρχισε σιγά—σιγὰ νὰ κατακτᾷ τὰς συνειδήσεις τῶν φωτισμένων ἀνθρώπων καὶ νὰ καθίσταται σπουδαιότατος παράγων εἰς τὴν πνευματικὴν ζωὴν τῆς Χώρας.

Τοιουτοτρόπως ἡ γαλλικὴ φιλολογία ἤρχισε πάλιν νὰ εὑρίσκῃ εἰς τὸν Ἐσταυρωμένον ἔμπνευσιν διὰ τὴν ὑγιᾶ ἐξέλιξίν της, καὶ οἱ συνειδητοὶ Χριστιανοὶ λογοτέχναι ἤρχισαν νὰ δίδουν τὸ χρῶμα τῆς πίστεώς των εἰς τὴν νέαν παραγωγήν; François Coppée, Paul Bourget, Maurice Barrés, Paul Claudel—διὰ νὰ περιορισθῶμεν εἰς τὰ γνωστότερα καὶ ἐν Ἑλλάδι ὀνόματα. Καὶ εἰς αὐτοὺς ἤρχισαν νὰ προστίθενται ἄλλοι λογοτέχναι, οἱ ὁποῖοι ἀρχικῶς μακρὰν τοῦ Χριστιανισμοῦ ἱστάμενοι μὲ χαρὰν τώρα εὑρίσκονται εἰς τὸ στρατόπεδόν του. Georges Cohau, Madelin, Louis Mercier, François Mauriac, Robert Ballèry, Radot κλπ. κλπ.—πάλιν διὰ νὰ περιορισθῶμεν εἰς τὰ ὀνόματα ποὺ εἶναι καὶ ἐν Ἑλλάδι γνωστά. Καὶ εἰς τὴν φιλοσοφίαν ἡ χριστιανικὴ διανόησις ἤρχισε πλέον νὰ λαμβάνῃ θέσιν σημαντικὴν μὲ κυρίους ἐκπροσώπους της τὸν καθηγητὴν εἰς τὴν Σορβώνην Etienne Gilson καὶ τόν (μόνιμον) κοσμήτορα τῆς φιλοσοφικῆς Σχολῆς τῆς Γρενόβλης Jaques Chevalier. Ἀνάλογος δὲ εἶναι ἡ διείσδυσις τοῦ χριστιανικοῦ πνεύματος καὶ εἰς τὰς θετικὰς λεγομένας ἐπιστήμας.

Ἡ ἔμψυχος περιουσία τῆς Ἐκκλησίας.

Ὄχι ὀλιγώτερον ἐνδιαφέρουσα εἶναι ἡ πρόοδος, ποὺ σημειώνεται εἰς τὴν ἀνάπτυξιν εἰδικῶν ὀργανώσεων πρὸς προαγωγὴν τῆς χριστιανικῆς πίστεως. Ἀπὸ τῆς ὀργανώσεως τῶν Χριστιανῶν προσκόπων, ποὺ ἀριθμεῖ 50.000 μέλη, μέχρι τῆς ὀργανώσεως τῶν Χριστιανῶν Καθηγητῶν τῶν Γαλλικῶν Πανεπιστημίων, τῆς ὀργανώσεως τῶν ἰατρῶν (ἐπ' ὀνόματι τοῦ ἀποστόλου Λουκᾶ), τῶν ἀρχιτεκτόνων κλπ. οἱ Γάλλοι Χριστιανοὶ συσσωματώνονται κατὰ τάξεις, ἐπαγγέλματα, ἡλικίαν, διὰ νὰ στηρίζωνται ἀμοιβαίως εἰς τὴν πίστιν των, ἀλλὰ καὶ διὰ νὰ συντελέσουν εἰς τὸν διαφωτισμὸν τοῦ γαλλικοῦ λαοῦ. Ἐπίσης κατὰ ἀξιόλογον τρόπον ἔχουν ὀργανωθῆ οἱ πιστοὶ φοιτηταὶ μέχρι τοῦ ἀπιστεύτου καὶ σχεδὸν εἰπεῖν σκανδαλώδους διὰ τὰς σοσιαλιστικὰς παραδόσεις σημείου, νὰ μετέχουν τῶν ὀργανώσεων τούτων τὰ δύο τρίτα τοῦ ὅλου ἀριθμοῦ τῶν φοιτητῶν μερικῶν Πανεπιστημίων. Τέλος ὁ καθολικὸς Τύπος ἐξελίσσεται ὁλονὲν εἰς πραγματικὴν μεγάλην δύναμιν ἐν τῇ γαλλικῇ κοινωνίᾳ. Ὅτι κατόπιν τούτων μόνος ὁ καρδινάλιος Verdier ἀρχιεπίσκοπος τῶν Παρισίων ἐχρειάσθη νὰ ἐγκαινιάσῃ εἰς τὴν περιφέρειάν του πλέον τῶν 100 νεωστὶ ἀνεγερθέντων ναῶν δὲν εἶνε πλέον τίποτε τὸ παράδοξον. Τὸ θαυμαστὸν μόνον εἶναι, ὅτι ἐνῷ δίπλα εἰς τὰς νέας αὐτὰς ἐκκλησίας σώζονται ἀκόμη αἱ παλαιαὶ μὲ τὰ ἴχνη τῶν ἐπιγραφῶν, ποὺ ἐχαράχθησαν κατὰ τὴν Γαλλικὴν ἐπανάστασιν διὰ νὰ δείξουν .... ὅτι κατηργήθη ἡ Χριστιανικὴ Θρησκεία, ἐν τούτοις ὑπάρχουν ἀκόμη οἱ ἄνθρωποι, οἱ ὁποῖοι ἐπιμένουν νὰ μὴ χρησιμοποιοῦν τὰ μάτια των, ὅταν ἀσχολοῦνται μὲ τὰς διαφόρους ἀντιχριστιανικὰς φαντασιοπληξίας.

Ἡ ὁμολογία τῆς ἀγνοίας.

Ὁ τίτλος τοῦ περιφήμου συγγράμματος «Ὁ ἄνθρωπος, αὐτὸς ὁ ἄγνωστος», τοῦ διασήμου συγχρόνου βιολόγου Ἀλεξ. Καρρέλ, εὑρίσκει τὴν ἐξήγησίν του εἰς τὴν ἀκόλουθον περικοπὴν τοῦ ἰδίου συγγράμματος:

«Ἡ ὀργάνωσις τοῦ σώματός μας δὲν ὁμοιάζει πρὸς τὴν λειτουργίαν μιᾶς μηχανῆς. Αὕτη ἀποτελεῖται ἀπὸ κομμάτια, τὰ ὁποῖα εἰς τὴν ἀρχὴν ἦσαν χωριστά. Ὁ ἀνθρώπινος ὅμως ὀργανισμὸς τοὐναντίον εἶναι ἐξ ἀρχῆς ἁπλοῦς, κατόπιν δὲ γίνεται περίπλοκος. Αἱ μέθοδοι, τὰς ὁποίας χρησιμοποιεῖ τὸ σῶμα, εἶναι ἐξ ὁλοκλήρου πρωτότυποι. Ἐπὶ τοῦ παρόντος αὗται δὲν μᾶς εἶναι πλήρως γνωσταί. Οἱ νόμοι τῆς μηχανικῆς, τῆς φύσεως καὶ τῆς χημείας ἐφαρμόζονται ἐξ ὁλοκλήρου εἰς τὸ ὑλικὸν Σύμπαν, μερικῶς ὅμως εἰς τὸν ἄνθρωπον. Ὅλαι αἱ φιλοσοφικαὶ θεωρίαι περὶ τῆς λειτουργίας του εἶναι πολὺ ἀφελεῖς. Πράγματι δὲν ἔχομεν εἰμὴ μόνον μίαν στοιχειώδη γνῶσιν αὐτοῦ. Ὀφείλομεν ἐπὶ τοῦ παρόντος ν' ἀρκεσθῶμεν εἰς τὴν θετικὴν παρατήρησιν τῶν ὀργανικῶν καὶ πνευματικῶν λειτουργιῶν μας καὶ νὰ προχωρήσωμεν μὲ αὐτὴν μόνον ὡς ὁδηγὸν εἰς τὸ ἄγνωστον».

Ἀλλ' ἐνῷ ὁ Καρρὲλ καὶ ὅλοι οἱ ἀληθινοὶ ἐπιστήμονες ὁμολογοῦν ταπεινοφρόνως ὅτι ἡ Ἐπιστήμη ἀγνοεῖ τὸν ἄνθρωπον, οἱ ἡμιμαθεῖς, ποὺ ἔχουν μὲν ἕνα δίπλωμα, ἀλλὰ τόσας γνώσεις, ὥστε μόλις θὰ τοὺς ἐτοποθέτουν εἰς τὸ θρανίον τοῦ ἀρχαρίου μαθητοῦ τοῦ Καρρέλ, αὐτοὶ τὰ ξεύρουν ὅλα. Καὶ ἀποφαίνονται μὲ τὴν εὐκολίαν τοῦ ἡμιμαθοῦς ὄχι μόνον διὰ τὸ σῶμα, ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν ψυχήν, τῆς ὁποίας ἔκαμαν ἔξωσιν ἀπὸ τὸν ἄνθρωπον, διὰ νὰ τὸν ἀφήσουν σκεπτόμενον κτῆνος! Μὲ τὴν ἰδίαν δὲ εὐκολίαν ἀποφαίνονται καὶ διὰ τὴν Θρησκείαν καὶ τὴν Ἠθικὴν καὶ τὸν Θεόν. Ὅλα τὰ καταργοῦν μὲ μιὰ «κουβέντα» τῆς σοφῆς.... ἀμαθείας των!

ΘΕΙΟΝ ΚΗΡΥΓΜΑ

Τὴν προσεχῆ Κυριακὴν 4 Ἀπριλίου θὰ ὁμιλήσουν κατὰ τὴν θείαν Λειτουργίαν οἱ κάτωθι θεολόγοι εἰς τοὺς ἱ. ναούς:

Μητροπόλεως ὁ ἀρχιμ. Σεραφεὶμ Παπακώστας. Ὁ αὐτὸς ὁμιλεῖ καὶ τὸ ἀπόγευμα ὥραν 5.

Χρυσοσπηλαιωτίσσης ὁ ἀρχιμ. Ἰγνάτιος Κολιόπουλος.

Ἁγ. Τριάδος Πειραιῶς ὁ κ. Π. Τρεμπέλας. Ὁ αὐτὸς ὁμιλεῖ καὶ τὸ ἀπόγευμα ὥραν 5.

Ἁγίων Ἀναργύρων (Ν. Ἰωνίας) ὁ κ. Ἀχ. Παπαθανασόπουλος ὁμιλῶν καὶ τὸ ἀπόγευμα ὥραν 5· Ἁγ. Ζώνης ὁ κ. Δημ. Παπακωνσταντίνου.

Ἐπίσης ὁμιλοῦν οἱ κ. κ. Ἰωάν. Καψιμάλλης ἐν Καβάλλᾳ· Εὐστ. Μπιλάλης ἐν Σέρραις· Ἀντ. Λαζαρίδης ἐν Ναούσῃ· ἱεροδ. Χαρ. Δέδες ἐν Μυτιλήνῃ· ἱεροδ. Πάμφιλος Παπαγιάννης ἐν Καλάμαις· Ἀθ. Φραγκόπουλος ἐν Χανίοις· Περικλῆς Φωτόπουλος ἐν Ρεθύμνῳ· Κωνστ. Χρόνης ἐν Ἡρακλείῳ· Δημ. Παπαδημητρίου ἐν Χίῳ· Δημ. Ρέβελας ἐν Ἰωαννίνοις· Γ. Γεωργαντόπουλος ἐν Ἀκαρνανίᾳ· Χαρ. Βασιλόπουλος ἐν Αἰτωλικῷ καὶ Νεοχωρίῳ καὶ Χρ. Παπαγιάννης ἐν Λάρνακι (Κύπρου).

Τύποις «ΖΩΗΣ»—Ἱπποκράτους 189, Ἀθῆναι